

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ
LOKIKIRJA 2020

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ
– ITÄMEREN SUOJELUA JA KULTTUURITEKOJA

Vuonna 1992 perustetun John Nurmisen Säätiön tavoite on pelastaa Itämeri ja sen perintö tuleville sukupolville. Säätiö on kulttuuriteoistaan palkittu tiedon välittäjä ja merellisen sisällön tuottaja.

Säätiön Puhdas Itämeri -hankkeissa parannetaan Itämeren tilaa konkreettisilla, mereen kohdistuvaa kuormitusta ja ympäristöriskejä vähentävillä toimilla. Työtä ohjaavat mitattavat tulokset ja vaikuttavuus.

www.johnnurmisenstaat.io

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Toimitus: John Nurmisen Säätiö
Graafinen suunnittelu ja taitto: Tommi Jokivaara
Paino: Pekon Offset Oy, Helsinki 2021
Kuvat: John Nurmisen Säätiö
Kansikuva: Raimo Sundelin

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN VUOSIKERTOMUS 2020 JA TOIMINNAN KUVAUS

Sisällysluettelo

Tiesitkö tämän meistä?	2
Vuoden 2020 tapahtumia ja saavutuksia	4
Saatesanat – toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt	6
Säätiön merikulttuuritekoja 2020	10
Itämeren tarina	13
Itämeren tytär – Haastattelussa Marjo Nurminen	14
Säätiön kirjajulkaisut vuonna 2021	16
Digimuseo.fi	20
Itämeripäivä	22
Miten säätiömme kotimeri pelastetaan? – Marjukka Porvari	26
Puhdas Itämeri -hankkeet	29
Maatalouden päästöt	31
Vantaanjoen kipsihanke	32
Gypsum Initiative -hanke	33
Lantakierrätysuhanke	33
Sisäinen kuormitus	34
Rannikoruokohanke	35
Baltic Fish -hanke	36
SEABASED-hanke	37
Kunnallisten puhdistamoiden ja teollisuuden päästöt	38
BEST-hanke	39
Lvivin biokaasuhanke	40
Sustainable Biogas -hanke	40
Lannoitelaivaus-hanke	41
Aktiivista hankkeiden seurantaa	41
Yhteistyökumppanit 2020–2021	42
Yritysyhteistyö vuonna 2020	44
Säätiön toiminnan rahoitus vuonna 2020	47
John Nurmisen Säätiön organisaatio	53
Tilinpäätös 2020	55
Yhteystiedot	72

SUURIA TEKOJA ITÄMEREN HYVÄKSI

Itämeri on yksi maailman saastuneimmista meristä. Sen monimuotoisuus on uhattuna, ja ilmastonmuutos kiihdyttää sen ongelmista laajamittaisinta, rehevöitymistä. Itämerellä on paitsi ainutlaatuinen luonto ja ekosysteemi myös kulttuuriperintö, joka on yhtä verevä ja monimuotoinen kuin sen historia ja asukkaat. Kulttuurin valtavirtaistuessa ja perimätiedon kadotessa vaarana on, että samalla katoaa tuhansien vuosien hiljainen tieto, ymmärrys merestä.

Meidän tavoitteemme on pelastaa Itämeri ja sen perintö tuleville sukupolville. Tuloksilla mitattuna olemme yksi Itämeren alueen vaikuttavimmista Itämeren suojelutoimijoista. Samalla kun toteutamme konkreettisia ja vaikuttavuudeltaan suuria Itämeren pelastustoimia, olemme ottaneet tehtäväksemme vaalia, elävöittää ja välittää ihmisten ja yhteisöjen mereen liittyviä tarinoita jälkipolville. Meitä säätiöläisiä yhdistää rakkaus mereen sekä vahva usko siihen, että mikään ei ole mahdotonta. Työtämme ohjaavat mitattavat tulokset ja vaikuttavuus.

MERTENSUOJELUN MAAILMANENNÄTYS

Olemme käynnistäneet lähes 40 Puhdas Itämeri -hanketta, joista jo 30 on saatu valmiiksi. Hankkeissa vähennetään meren ravinnekuormitusta ja ympäristöriskejä. Pelkästään Pietarin jätevesien puhdistuksella

ja Laukaanjoen lannoitetehtaan päästöjen vähentämisellä Suomenlahden vuotuista rehevöittävää fosforikuormaa on yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa onnistuttu pienentämään jopa 75 prosenttia. Näin suurta ja nopeaa vähennystä kuormituksessa ei ole saatu aikaan missään muualla.

KULTTUURITEKOJA JA ISOJA YHTEISKUNNALLISIA AVAUKSIA

Meren ja sen historian tekeminen tunnetuksi on tärkeää, sillä samalla opimme ymmärtämään, miksi ainutlaatuista Itämeremme pitää suojella. Tärkeä tavoitteemme on myös vahvistaa ihmisen ja meren suhdetta ja vuorovaikutusta. Kulttuurin kautta voi konkretisoida meitä ympäröivän meren merkitystä niin rannikon kuin sisämaankin asukkaille.

Olemme julkaisseet yli 40 merestä ja sen tarinoista kertovaa kirjaa, järjestäneet lukuisia näyttelyitä ja tapahtumia sekä luoneet yhdessä merimuseoiden kanssa meritarinoita ja merellistä tietoa sisältävän Loki-verkkopalvelun. Julkaisemme myös *Minun Itämereni* -podcast -sarjaa. Vuonna 2019 lanseerasimme Itämeripäivän meren vuotuiseksi juhlapäiväksi. Vuonna 2020 julkaisimme yhdessä Museoliiton kanssa Digimuseo.fi-palvelun kaikille suomalaisille ja koko Suomen museokentälle.

VUODEN 2020 AVAINLUVUT

Varsinainen toiminta

- Puhdas Itämeri -hankkeiden tuotot 2 271 586 €
- Puhdas Itämeri -hankkeiden kulut 1 774 857 €
- Merikulttuuritoiminnan tuotot 187 205 €
- Merikulttuuritoiminnan kulut 489 352 €
- Merikulttuuritoiminnan kuluja jäämä -302 148 €

Tase

- Oma pääoma 14 554 327 €, josta Itämeren suojeluun käytettävissä olevat varat (sidottu Puhdas meri -rahastoon) 4 677 401 €
- Taseen loppusumma 14 973 513 €

18 työntekijää

Varainhankinta 3 732 261 €

Ks. toiminnan rahoitus ja tilinpäätös s. 47.

Säätiön säännöt löytyvät verkosta
www.johnnurmisen-saatio.fi

TOIMINTAPERIAATTEEMME:

- Mitattavasti tuloksellinen
 - Kohdennetut toimet
 - Rajat ylittävä yhteistyö
 - Riippumattomuus

MITÄ TULOKSIA OLEMME SAAVUTTANEET?

30/38 Puhdas Itämeri -hanketta valmiina

Vähennys fosforikuormaan Pietarissa
1 000 t /vuosi

75 % vähennys Suomenlahden fosforikuormassa yhteistyön voimin

Navigointipalvelu öljykatastrofien ennaltaehkäisyyn

Innovaatiopalkinto **Nutribute-joukkorahoitus**alustalle

ELO-säätiön ruokakulttuuripalkinto **Lähikalahan**ankeelle

700 000 kg hoitokalastettua Itämeren särkikalaa

Yli **5 100 ha** kipsikäsiteltyjä pelloja

45 julkaistua kirjaa

4 Tieto-Finlandia -ehdokkuutta

yli **1 000** meritarinaa **Loki-palvelussa**

Uusi **Digimuseo.fi -palvelu** Museoliiton kanssa

Voitto **Avoin raportti** -vuosikertomuskilpailussa

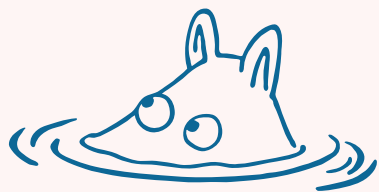
Itämeripäivässä
yli **150** kumppania 4 maassa
vuonna 2020

VUOSI 2020 PÄHKINÄNKUORESSA

MOOMIN CHARACTERS PELASTAMASSA ITÄMERTA

1 066 214

euroa kerätty John Nurmisen Säätiön ja Moomin Charactersin yhteisellä #MEIDÄNMERI-kampanjalla.

© MOOMIN CHARACTERS™

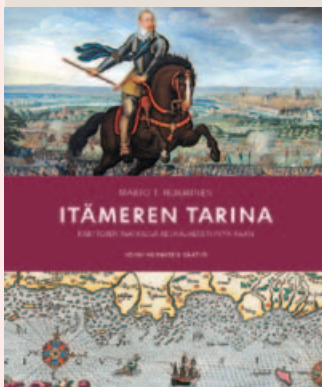
Muistojen meri -Minnenas hav

SUOMALAISTEN ITÄMERI-MUISTOT MONIMEDIANÄYTTELYKSI

Yli 200 kerätystä muistosta koottiin monimedianäyttely, joka avattiin Kauppakeskus CityCenterissä Itämeripäivänä. CityCenteristä näyttely matkusti Keskustakirjasto Oodiin, ja vuonna 2021 se sisällytetään Digimuseoon. Näyttelyä lainataan halukkaille.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN KARTAT ESILLÄ SATAKUNNAN MUSEON SUURNÄYTTELYSÄ

Vuonna 2021 nähtävässä *Kartalla ollaan* -näyttelyssä tutustutaan karttoihin ja kartografian historiaan 1400-luvulta aina nykypäivään asti. Esillä on karttoja, atlaksia, karttapalloja sekä tutkimusretkiin liittyvää aineistoa John Nurmisen Säätiön kokoelmista ja kartografiaan liittyviä esineitä Maanmittauslaitokselta.

ITÄMEREN TARINA

Säätiö julkaisi Itämeripäivän viikolla Marjo T. Nurmisen *Itämeren tarina* -suurteoksen. Teoksen ruotsinkielinen laitos myytiin loppuun ennätysajassa.

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

5 UUTTA PUHDAS ITÄMERI-HANKETTA, PÄÄTÖKSEEN VIETIIN 2 HANKETTA

+ VANTAANJOEN KIPSIHANKE

3 615 ha kipsikäsiteltyä peltoa, josta 78 ha luonnonkipsillä. Toimi puolitti fosforihuuhtouman käsitellyiltä peltolohkoilta ja vähentää fosforihuuhtoumaa arviolta 8 500–10 500 kg vuosina 2018–2025.

+ SEABASED-HANKKEESSA

käynnistettiin 4 pilottia meren sisäisen kuormituksen vähentämiseksi, mm. Naantalin Kolkanlahden käsittely fosforia sitovalla kalkkikivellä.

+ BALTIC FISH -HANKKEEN

ensimmäiset särkikalatuotteet tulivat Ruotsissa markkinoille vuoden 2020 aikana. Ahvenanmaalla tehtiin ensimmäiset hoitokalastukset.

+ SATAKUNNAN LANTAKIERRÄTYSPILOTISSA

siirrettiin 1000 kiloa fosforia Satakunnasta ravinnealijäämäisille pelloille Pirkanmaalle.

+ LANNOITELAIVAUSHANKKEESSA

selvitettiin satamien lannoitelastauksen sekä lastiruumiin pesuun liittyviä ravinnepestöriskejä sekä parhaita tekniikoita ja käytäntöjä niiden ehkäisyyn.

+ RANNIKKORUOKOHANKKEEN PILOTTIVAIHEESSA

toimitettiin 387 m³ järviruokoa hyötykäyttöön.

+ BEST-HANKKEESSA

tehtiin suosikset teollisten jätevesien päästöjen ja riskien vähentämiseksi Itämeren alueella.

+ GYPSUM INITIATIVE

Selvitetty mahdollisuuksia kipsikäsitteilyn käyttöönottamiseksi seitsemässä eri maassa.

ASIAA LÄÄKKEISTÄ

Säätiö toimi jo kolmatta kertaa järjestetyn Lääkkeetön Itämeri -kampanjan suojelijana. Kampanjaan osallistui lääke- ja vesialan yrityksiä ja muita toimijoita, esimerkiksi HSY ja ympäristöministeriö. Lääkepäästöjen ympäristövaikutusten asiantuntijatahona kampanjassa oli mukana SYKE. Säätiö jatkaa kampanjan suojelijana vuonna 2021.

ITÄMERI PÄIVÄ

ÖSTERSJÖDAGEN ♦ BALTIC SEA DAY

ITÄMERIPÄIVÄN KUMPPANIJOUKKO KASVOI

Säätiön ideoima ja käynnistämä vuotuinen meren juhlapäivä sai tuulta alleen:

yli **150** Itämeripäivän kumppania
järjesti yli **150** tapahtumaa
ja tekoa **4** maassa.

Itämeripäivä järjestetään aina elokuun viimeisenä torstaina!

VUODEN SUKELTAJA -PALKINTO JUHA NURMISELLE

John Nurmisen Säätiön perustaja ja hallituksen puheenjohtaja Juha Nurminen palkittiin Vuoden sukeltaja 2019 -palkinnolla elokuussa 2020.

SÄÄTIÖ SAI ENNÄTYSSUMMAN LAHJOITUKSIA

Saatujen lahjoitusten kokonaismäärä
oli noin **3 732 261** euroa.

*Testamenttilahjoitusten osuus 689 237 euroa

YMPÄRISTÖKASVATUS- YHTEISTYÖ LUONTO-LIITON KANSSA JATKUI

Vuonna 2020 tehtiin **56** kouluvierailua,
joiden kautta tavoitettiin yli **1 000** nuorta.

#muovitonmeri-kiertueen tapahtumissa ympäri Suomea siivottiin rantoja, tutustuttiin yleisimpiin rantaroskiin ja jaettiin Itämeren suojeluvinkkejä.

PIENESTÄ VOI KASVAA SUURI

LIISA VUONEN

Annamari Arrakoski-Engardt, FT
Toimitusjohtaja, John Nurmisen Säätiö

VUONNA 2020 alkaneesta pandemiasta johtuva toimintaympäristön yllättävä muutos ei meitä pysäyttänyt. Päin vastoin, olemme haastavissakin olosuhteissa onnistuneet tekemään Itämeren suojelun historiaa monella rintamalla. Olen ylpeä säätiön joukkueen lujasta ammattitaidosta ja sinnikkyydestä asioiden läpiviemisessä. Lujaan tutkimustietoon nojaten olemme saaneet aikaan huikaita tuloksia. Tässä vuosikertomuksessa esitelty tulokset puhuvat puolestaan.

Samalla otteella jatkamme myös vuonna 2021. Valitsimme elokuun viimeisenä torstaina vietettävän **Itämeripäivän** yhdeksi pääteemaksi edelläkävijyyden.

Me – suomalaiset ja Itämeren alueen maat yhdessä – voimme tekojen ja esimerkkien kautta kasvattaa Itämerestä mallimeren maailman muille merialueille. Voimme näyttää esimerkkiä meren pelastamisessa, arvostamisessa ja merellisen kulttuurin vaalimisessa.

Itämeren luonnon ja perinnön suojelu edellyttää rajat ylittävää yhteistyötä. Monet tulokset ovat relevantteja koko Itämeren alueella – ja laajemminkin. Upeaa ja erityistä oli yhteistyömme Moomin Charactersin kanssa muumien 75-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestetyssä **#MEIDÄNMERI-kampanjassa**. Kampanjassa kerätyillä varoilla rahoitetaan muun muassa **Lannoitelaivaus-hanketta**, jossa puutemme isoon päästölähteeseen yhdessä alan toimijoiden kanssa. Johdamme kolmivuotista **Sustainable Biogas-hanketta**, jonka tavoite on vähentää biokaasutuotannon vesistövaikutuksia koko Itämeren valuma-alueella. Vuonna 2020 saimme myös päätökseen Helsingin kaupungin kanssa edistämämme **BEST-hankkeen**, jonka tuloksena tunnistettiin paitsi parhaita käytäntöjä myös selkeitä puutteita haitallisten aineiden käsittelyssä.

Vuoden 2020 päätteeksi julkaisimme loppuraportit myös **Lähikalahankkeesta** ja **Vantaanjoen kipsi-hankkeesta**. Näistä kumpikin, niin hoitokalastuksen aloittaminen merellä kuin peltojen kipsikäsittely, ovat merkittäviä uusia avauksia Itämeren suojelemiseksi. Onnistuimme paitsi vähentämään meren ravinnekuormitusta, myös edistämään isoja yhteiskunnallisia muutoksia.

Kalastus on toimiva tapa helpottaa Itämeren sisäistä ravinnekuormitusta, mutta särkikalan kalastukseen liittyy myös paljon muita näkökulmia: se edistää kestävästä ruokavaliosta ja antaa elinvoimaa perinteik-käälle rannikkokalastuselinkeinolle. Yhdessä muiden alan toimijoiden kanssa saimme kaupallistettua hoito-kalastuksen Itämerellä. Minkä aloitimme Suomessa, sitä jatkamme parhaillaan Ruotsissa.

Ympäristöministeriön ja hankekumppanien kanssa toteutettu Vantaanjoen kipsihanke taas toimi keihään-kärkenä peltojen kipsikäsittelyn laajalle käyttöönotol-le; toimenpiteelle, jota nyt suuressa mittakaavassa toteutetaan ympäristöministeriön rahoituksella Var-sinais-Suomessa ja jota me säätiössä viemme Suomen rajojen ulkopuolelle **Gypsum Initiative -hankkeessa**. Kipsi on tutkitusti tehokkain maatalouden ravinneva-lumiin tepsivä ensiaputoimi, joka antaa meille Itäme-ren hyväksi toimiville lisääaikaa hakea muita keinoja maatalouden ravinnekuorman hillitsemiseksi. Yksi keinoista on ruoantuotannon alueellisen ravinnetasa-painon tasapainottaminen, jota säätiö tukee **Lanta-kierrätys-hankkeessaan**.

Uutta kokeilemalla ja hyviä tuloksia skaalaamal-la voidaan saada isoja aikaan. Itämeri-teot voivat olla myös ilmastotekoja, kuten esimerkiksi Itämerestä kes-tävästi pyydetyn kalan syöminen. Toinen esimerkki meren ja maapallon yhteisestä hyödyistä on viime kesänä yhdessä Metsähallituksen kanssa käynnistä-mämme **Rannikkoruokohanke**. Sen tavoitteena on kierrättää ruokokasvustoon sitoutuneita ravinteita

rehevöityneistä rantavesistä maalle. Samalla edistäm-me uusiutuvan ruokomassan kestävästä ja monipuolista käyttöä turvetta korvaavana raaka-aineena ja tuem-me luonnon monimuotoisuuden suojelua. Pilotoi-mme toimea ensin ja saatujen kokemusten pohjalta suunnittelemme, miten hanketta voitaisiin laajentaa. Tavoitteenamme on, että ruokoa voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa markkinaehtoisesti.

Koronavuoden kulttuuriteoksemme muodostui Suomen Museoliiton kanssa toukokuussa 2020 käyn-nistetty **Digimuseo.fi -palvelu**, joka mahdollistaa tutustumisen museoiden tarjontaan turvallisesti koti-sohvalta. Museo aloitti neljällä pilotilla, säätiön me-relliset kokoelmat mukaan lukien, mutta jo vuonna 2021 saamme runsaasti lisää sisältöä Digimuseon lop-pumattomien seinien sisälle. Digimuseossa pääsee esi-merkiksi Turkuun paraatipaikalle Aurajoen varteen, piipahtamaan *Suomen Joutsenen* kannen alle.

Kyseessä on jälleen uusi avaus ja läpimurto, jota meillä oli ilo ja kunnia olla ideoimassa ja toimeenpa-nemassa. Museoiden ja kulttuuriperinnön digitalisaa-tion kuluttajasovellukset ovat ottamassa ensimmäisiä, mutta nopeutuvia askeleitaan. Suomessa voimme olla museoelämyksen edelläkävijöitä Euroopassa ja jopa koko maailmassa.

Elokuussa 2020 saimme juhlistaa **Itämeripäivää** yli 150 kumppanin kanssa. Valtavan hienoa oli, että koronapandemiasta huolimatta Pietari, Tallinna ja Tukholma lähtivät mukaan päivän viettoon – vain vuosi sen jälkeen, kun lanseerasimme tämän meren

PODCAST-SARJALLINEN SYKÄHDYTTÄVIÄ MERITARINOITA

MINUN ITÄMERENI -podcastimme antaa äänen ihmisille, joille Itämeri on ammatti, elämäntapa tai intohimo. Podcastissa tavataan muun muassa merentutkija, kilpapurjehtija, sukeltaja, varustamoalan asiantuntija ja toimittaja. Vieraita yhdistää rakkaus Itämereen, mutta jokaisella heistä on oma meren äärelle johtava polkunsä. Podcastissa vieraat kertovat tärkeimmät Itämereen liittyvät tarinansa. *Minun Itämereni* -podcastia voi kuunnella Spotifyssa, Apple Podcasteissa sekä säätion verkkosivuilla osoitteessa johnnurmisenasaatio.fi/ajankohtaista.

Podcastin juontaa John Nurmisen Säätion toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt.

oman juhlapäivän. Samaan aikaan saimme käsiimme **Marjo T. Nurmisen** painotuoreen, upean *Itämeren tarinan*, jossa sukellamme ainoan meremme historiaan karttojen avulla. Pienen meren merkitys on ollut suuri jo varhain.

Minkä muiston jätämme itsestämme jälkipolville? Olen pohtinut tätä hiljentyessäni valokuvaaja **Raimo Sundelinin** valokuvien äärelle, jotka on koottu keväällä 2021 julkaistavaan *Meren muisti – Havets minne* -teokseemme. Raimo on kuvannut merta useiden vuosikymmenien ajan. Hän osaa luetella 1900-luvun ja 2000-luvun kovimmat jäätalvet, ja tietää, että talven merkittävin päivä saaristossa on ensilumen päivä. Raimo muistaa, kun meri jäätyni niin, että Ahvenanmaalle ajettiin autolla jäätietä. Nyt voimme todeta: sellaista talvea ei enää ikinä tule Itämerelle. Mutta me selviämme, ja me teemme voitavamme meren eteen.

Sillä meidän sukupolvemme velvollisuus – ja tämän säätion tehtävä – on pelastaa Itämeri ja sen perintö tuleville sukupolville.

Kiitän lämpimästi kaikkia lahjoittajia, kumppaneita ja Itämeren ystäviä hyvästä yhteistyöstä. Ilman tukeanne emme voisi tehdä tehokasta työtämme Itämeren hyvinvoinnin ja merikulttuurin vaalimiseksi.

24.5.2021

Kesän vapaita vesiä odottaen
Annamari Arrakoski-Engardt, FT
Toimitusjohtaja

@AArrakoski

LIITY MUKAAN KUUKAUSILAHJOITTAJIENTEN JOUKKOON

ITÄMEREN TILA ei ole paikallinen ympäristöongelma, vaan koskettaa kaikkia Itämeren alueen asukkaita ja toimijoita. Puhdas, uintikelpoinen ja monimuotoinen Itämeri on meidän kaikkien yhteinen etu. Myös Itämeren arvokasta kulttuuriperintöä tulee suojella. Kulttuurin valtavirtaistuessa ja perimätiedon kadotessa vaarana on, että tuhansien vuosien hiljainen tieto, ymmärrys merestä, katoaa. Liity mukaan John Nurmisen Säätion kuukausilahjoittajien joukkoon. Lahjoittamalla olet mukana suojelemassa Itämeriä ja sen perintöä.

Anna tukesi merelle – ryhdy kuukausilahjoittajaksi:
johnnurmisenasaatio.fi/lahjoita

Keräyslupa: Poliisihallitus RA/2016/682, myönnetty 31.10.2016. Voimassa 1.1.2017-31.12.2021, koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. ÄLR 2021/2572/1.5.2021-31.12.2021, Ahvenanmaa. Varojen käyttötarkoitus: Itämeren ja sen perinnön suojeleminen.

MARCA ROSENCRAND

"Olen viettänyt koko elämäni Itämeren ääressä. Lapsuuden kesämuistot liittyvät olennaisesti uimiseen ja rantakivillä hyppelyyn. Teininä kävelin merenrantaa tuijottelemaan, kun oma mieli kaipasi rauhoittumista.

Nyt aikuisena sekä kotini että kesäpaikkani on Itämeren rannalla ja oma lapseni on oppinut rakastamaan merta – uimista ja merenelävien bongailua. Hyvä tapa auttaa Itämeriä on ryhtyä kuukausilahjoittajaksi. Aloita jo tänään!"

– Krista Kosonen

"Itämeri tarvitsee kaikkien sen ympärillä asuvien apua. John Nurmisen Säätio pitää huolen siitä, että tukemalla säätion toimintaa me voidaan muuttaa yhden maailman saastuneimman meren suuntaa ja tulevaisuutta. Konkreettiset toimet ovat ainoa keino meren puhdistamiseen. Näin Itämeri voidaan säilyttää niin meille, kuin seuraaville sukupolville."

– Meeri Koutaniemi

ANNA KÄRÄJÄ-COMMER

"Rehevöityminen on yksi suurimmista Itämeren uhkista. Itämeri on meidän meri, sitä ei voi vaihtaa. Ryhdy John Nurmisen Säätion kuukausilahjoittajaksi, he tekevät tärkeää työtä Itämeren hyväksi!"

– Mikko "Peltsi" Peltola

VAALIMME MEREN TARINOITA

ME JOHN NURMISEN SÄÄTIÖSSÄ haluamme kertoa meren tarinaa: meren, joka toimii suomalaisille siltana maailmaan ja yhdistää meidät muihin meren kansoihin. Tavoitteenamme on vahvistaa ihmisen ja meren suhdetta ja vuorovaikutusta. Pyrimme lisäksi innostamaan ja osallistamaan uusia yleisöjä merellisten sisältöjen pariin.

Vuonna 2021 julkaisimme **neljä uutta kirjaa**, joiden sisältöjä rikastetaan näyttelyissä ja muissa medioissa. Kuratoimme teoksista uusia sisältöjä **Digimuseo.fi -palveluun**. Digimuseossa voi tutustua säätiön muihinkin sisältöihin, kuten **Meren maa – Havets land** ja **Muistojen meri – Minnenas Hav** -näyttelyihin.

LES ANDERSON

ENNÄTYSSUURI KARTTANÄYTTELY

SATAKUNNAN MUSEON **Kartalla ollaan -näyttelyssä** tutustutaan vuoden 2021 aikana karttoihin ja kartografian historiaan 1400-luvulta aina nykypäivään asti. Näyttely esittelee karttoja, atlaksia, karttapalloja sekä tutkimusretkiin liittyvää aineistoa John Nurmisen Säätiön kokoelmista ja kartografiaan liittyviä esineitä Maanmittauslaitokselta. Museon omista kokoelmista esitellään Satakunnan alueen paikallisia karttoja. Kartoista voi lukea kunkin aikakauden poliittisista, uskonnollisista, taloudellisista tai kulttuurisista suhteista.

Atlas Minimus or A book of Geography, John Seller.
JUHA NURMISEN YKSITYISKOKOELMA

ILKA VUORINEN

MILLAISelta näyttää SUOMALAISTEN ITÄMERI?

MUISTOJEN MERI -HANKKEEN tavoitteena oli tarkastella ihmisten mielikuvia merestä sekä aktivoida suomalaiset miettimään suhdettaan Itämereen. Keräsimme hankkeessa suomalaisilta yli 200 Itämeri-muistoa ja toteutimme muistojen pohjalta monimediaisen näyttelyn. **Muistojen meri -näyttely** nähtiin elokuussa Kauppakeskus Citycenterissä ja marraskuussa keskuskirjasto Oodissa. Vuonna 2021 lainaamme näyttelyä maksutta yritysten, museoiden ja muiden organisaatioiden käyttöön.

Merimuistoja kerättiin yhteistyössä Åbo Akademin, museoiden sekä monien muiden toimijoiden kanssa. Kaikki erillisen luvan antaneiden muistot toimitettiin myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon, jossa ne ovat tutkijoiden käytettävissä. Tavoitteenamme on jättää pysyvä jälki kansakunnan muistiin ja kartuttaa kansallista kulttuuriperintöämme.

Lainaa Muistojen meri -näyttely ilmaiseksi!
johnnurmisenasiat.fi/muistojenmeri/

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN JULKAISEMAT KIRJAT (45):

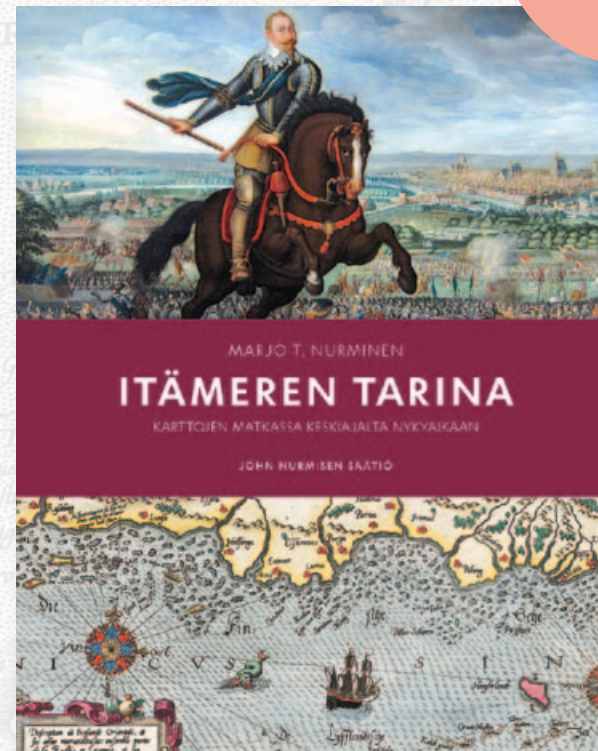
Meren muisti – Havets minne (2021) suomi/ruotsi
Vaarallisilla vesillä – Salakuljetusta ja seprakauppaa Suomenlahdella (2021) suomi
Itämeren tarina – Karttojen matkassa keskiajalta nykyaikaan (2020) suomi, ruotsi
Vanadis – Suomalaisfregatti maailmanhistorian tyrskyissä (2019) suomi
Meren lumo – Elämää pinnan alla (2019) suomi
Meren maa – Havets land (2019) suomi/ruotsi
Merihirviöt – Merenneidosta mustekalaan (2019) suomi
Riosta Rotterdamiin – Suomalaisten merimiesten satamareissuja (2018) suomi
Valtameret raakapurjein – Merikapteenin matkat seitsemällä merellä (2018) suomi
Hiiohoi! Lauluja mereltä (2018) suomi
Vaelluksia maisemaan – Taiteen mestarit meren äärellä (2017) suomi
Pohjoiset purjeet – Suomalaisten purjealusten tarina (2017) suomi
Miehet merellä – Hetkiä luotsauksen historiasta (2016) suomi
Kampelaa ja kadonneita luumuja – Makumuistoja laivan kappyyksistä (2016) suomi
Amiraali Nordenskjöldin meriseikkailut (2016) suomi
Maailma piirtyy kartalle – tuhat vuotta maailmankartan kulttuurihistoriaa (2015) suomi, englanti, ruotsi, saksa, venäjä, kiina
Suomalaiset sankaripurjehtijat – kahvelipurjeista skiffeihin (2015) suomi
Pohjolan Atlantis – Uskomattomia ideoita Itämerellä (2014) suomi
Ranskan viimeisen kuninkaan retkikunta – La Recherche Lapissa (2014) suomi
Pakko purjehtia (2014) suomi
Juha Nurminen Collection of World maps – Maps, Atlases, Books and Globes (2013) englanti
Luotsisaaren tarina – Merimatkoja menneeseen (2013) suomi
Kauhia Oolannin sota – Krimin sota Suomessa 1854–1855 (2013) suomi, ruotsi
Norsusta nautilukseen – Löytöretkiä eläinkuvituksen historiaan (2012) suomi
Seitsemän meren purjehtijat – Suurten maailmanympärimatkojen viisi vuosisataa (2011) suomi
Kustaa III ja suuri merisota – Taistelut Suomenlahdella 1788–1790 (2010) suomi
Adolf Bock – Merimaalari/Marinmålaren (2010) suomi/ruotsi
Muskottisota – Taistelu Itä-Intian Maustesaarista (2009) suomi
Valo merellä/Ljuset till havs – Suomen majakat/Finlands fyrar 1753–1906 (2009) suomi/ruotsi
Kuninkaansaari – Akvarellinkevä saaripäiväkirja kolmelta vuosikymmeneltä (2009) suomi
Muodonmuutoksia – John Nurminen Oy:n historia vuosilta 1886–2007 (2008) suomi
Yli maan äären – Magalhãesin kohtalokas purjehdus maailman ympäri (2008) suomi
Meritie – Navigoinnin historia (2007) suomi, englanti, espanja, portugali, saksa, ranska
Uljaksen vanavedessä – John Nurmisen kauppahuoneen ja varustamon historiaa 1886–1967 (2006) suomi
Pohjolan kartan historia – Myyteistä todellisuuteen (2006) suomi, ruotsi, englanti
Yksinpurjehdus maapallon ympäri sekä purjehdus Liberdadeella Brasiliasta Amerikkaan (2005) suomi
Harmaat laivat – kuusikymmenluvulta vuosituhannen vaihteeseen (2004) suomi
Meritaiteen mestareita – merimaalauksia 400 vuoden ajalta (2003) suomi, ruotsi, saksa
Kuunarilaiva Uljas – omistajat, päälliköt ja matkat (2003) suomi
Ultima Thule – Pohjoiset löytöretket (2001) suomi, ruotsi, englanti, saksa, norja, espanja, venäjä
Taide ja meri – Itämeren merimaalareita (2000) suomi/ruotsi
Suomenlahden albumi (1999) suomi/venäjä
Penang pitkällä aalloilla – Pentti Luukkosen meripäiväkirjat 1934–36 (1999) suomi
Mare Balticum – 2000 vuotta Itämeren historiaa (1995) suomi, ruotsi, englanti, saksa, venäjä (2011)
Koillisväylä – Viikingeistä Nordenskiöldiin (1992) suomi, ruotsi, englanti

Käy verkkokaupassa ostoksilla:
johnnurmisenasaatio.fi/kauppa

SÄÄTIÖN JULKAISUTOIMINTA käynnistyi jo perustamisvuonna 1992. Vuoden 2020 lopussa säätiö oli julkaissut yli 40 merellistä, meren historiaa ja kulttuuria käsittelevää kirjaa ja saanut useita kotimaisia ja kansainvälisiä palkintoja ja palkintoehdokkuuksia.

VUODEN 2020 UUTUUS

ITÄMEREN TARINA

– KARTTOJEN MATKASSA KESKIAJALTA
 NYKYAICAAN

Marjo T. Nurminen

Itämeren tarina syntyi halusta ymmärtää, miten pohjoinen meremme ja sitä ympäröivät maat ovat piirtyneet kartoille ja ihmisten mieliin. Upeasti kuvitettu teos kertoo vuosisato- ja jatkuneesta merellisestä vuorovaikutuksesta ja avaa Itämeren alueen merkitystä. Kirja julkaistiin elokuussa 2020 suomeksi ja ruotsiksi.

”Itämerellä on aina taisteltu vallasta, sillä meren kaikki rannikot eivät ole koskaan olleet saman valtion vallassa samalla tavalla kuin esimerkiksi Rooma hallitsi aikoinaan Välimerä omana mare nostruminaan. Marjo T. Nurmisen tuoreessa kirjassa Itämeren tarina kerrotaan, että menneiden merisotien muistona Itämeren pohjassa makaa satoja usein hyvin säilyneitä sotalaivojen hylkyjä viikinkiajoilta toiseen maailmansotaan.”

– Helsingin Sanomien pääkirjoitus 26.8.2020

”Itämeren tarina on kerrassaan upea teos! Teoksen laajuudesta huolimatta luin sen melkein yhdeltä istumalta. Teos on viimeisintä yksityiskohtaa myöten loistelas kertomus: teksti, kuvatoimitus, graafinen suunnittelu, painojälki – kaikki. Selkeän jäsenyyksen ansiota tätä viihdyttävää opasta Itämeren alueen historiaan voi lukea myös valikoiden, ja kirjan lopusta tapahtumien ja hallitsijasukujen jäsentämistä helpottava aikajana. Mainio lisä kirjahylllyyn paitsi meille Itämeren historiaan jo perehtyneille entusiasteille, myös näihin kertomuksiin ensi kertaa tutustuville ja historiaa opiskeleville.”

– Markku Löytönen, maantieteen professori emeritus

Kuva: Abraham Orteliuksen Pohjolan kartta, *Septentrionalum regionumdescrip.* Yksityiskohta.
 JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN KOKOELMAT

VEIKKO SOMERFELT

ITÄMEREN TYTÄR

Haastattelussa Marjo T. Nurminen

**Itämeri on lähellä sydäntäsi. Miten aihepiiri on kie-
toutunut oman elämäsi ympärille?**

– Meillä on suvussa luotseja ja merenkävijöitä. Olen lapsesta asti saanut kuulla hauskoja ja jännittäviä tarinoita heidän elämästään ja meriseikkailuistaan. Olen syntynyt ja asunut suurimman osan elämästäni Helsingissä. Rakastan Helsingin merellisyyttä ja olen saanut liikkua paljon merellä. Helsinkiä kutsutaan usein Itämeren tyttäreksi kaupungin merellisyyden takia. Meri ja merenrannat ovat minulle sekä luonto- että kulttuuriympäristönä tärkeitä paikkoja. Innostuin sukeltamisesta 1990-luvun lopussa, suoritin sukelluskouluttajan ammattitutkinnon ja perehdyin vedenalaiseen arkeologiaan. Pääsin vuonna 1999 tutkimussukeltajaksi Museoviraston *Gustav Adolf* -hylkypuistoprojektiin, josta kerron myös kirjassani. Siitä asti olen ollut tosissani kiinnostunut Itämeren alueen historiasta.

Tuot *Itämeren tarina* -kirjassa esille, miten monella tavalla kartoilla on voinut vaikuttaa yhteiskuntaan

ja ihmisten mielikuviin. Mikä on ollut itsellesi hätkähdyttävien historiallinen löydös kartan ja yhteiskunnallisen muutoksen sidoksesta?

– Kartoilla on todellakin antiikin ajoista lähtien sekä havainnollistettu tietoa että muokattu mielikuvia kartan kuvaamista alueista ja eri alueilla elävistä ihmisistä. Ehkä tunnetuin ja komein esimerkki Itämeren alueella valmistetusta ja sitä kuvaavasta vanhasta kartasta on *Carta Marina* vuodelta 1539. Tämä ruotsalaisen pappismiehen **Olaus Magnuksen** laatima koko Itämeren aluetta kuvaava kartta pyrki olemaan eräänlainen kaiken tiedon ensyklopedia. Se kuvaa hauskoilla piirroshahmoilla maantiedon lisäksi alueen luontoa ja ilmastoa sekä siellä elävien ihmisten elinkeinoja, uskomuksia, historiaa ja tapoja. Myös nykykartat ovat vaikuttavia tiedon ja vallan välineitä. Kun luemme aamulla sanomalehteä ja katsomme jonkun jutun yhteyteen laadittua tietokarttaa, haluamme uskoa, että se on totta. Karttojen voima piilee niiden kyvyssä yksinkertaistaa ja havainnollistaa monimutkaisia asioita.

***Itämeren tarina* on täynnä mielenkiintoisia anekdootteja kartantekijöistä ja muista historiallisista henkilöistä. Kenen tarinasta on muodostunut itsellesi se tärkein?**

– Jokainen henkilö, jonka tarinaan tutustuin, vaikutti kirjoitusprosessin aikana erittäin mielenkiintoiselta. Kirjan loppupuolella kuvaan suomalaisen merenkulun monitoimimiehen ja kartantekijän **Karl Gustav Ekebomin** elämää, joka peilaa kiinnostavasti Suomen suurruhtinaskunnan teollistumista, merenkulkua ja kansainvälistä avutumista 1800-luvun lopulla. Keskiajan ja varhaismodernin ajan hahmot ovat myös kieltämättä aika värikästä porukkaa, kuten **Eerik Pommerilainen**, koko värikäs Vaasa-suku ja muut renessanssiruhkinaat. Kiinnostavaa on ollut myös havi-

ta, että täällä pohjoisen meren perukoilla on meininki ollut niin hoveissa kuin rahvaan keskuudessa vähintään yhtä vauhdikasta, värikästä ja kansainvälistä kuin eteläisen Euroopan keskuksissa.

"Marjo T. Nurminen on tarttunut haastavaan aiheeseen, joka edellyttää laajaa lähdepohjan tuntemusta, kielitaitoa ja kykyä "katsoa" kansallisia ja valtiollisia teemoja osana laajempaa Itämeren kontekstia. - - Nurminen on onnistunut erinomaisesti runsaasti aikaa vaatineessa työssä."

– Laura Kolbe, Helsingin yliopiston Euroopan historian professori

Kuva: Herman Moll. "A new map of Denmark and Sweden According to the Newest and most Exact Observations". n. 1733. Lontoo. JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN KOKOELMAT

VUODEN 2021 JULKAISUT

VAARALLISILLA VESILLÄ – SALAKULJETUSTA JA SEPRAKAUPPAA SUOMENLAHDELLA Johanna Pakola

Suomenlahti on ollut aina tärkeä kaupan valtatie, joka on vaikuttanut elämään itäisten alueiden karulta saarilta Pietariin, Tallinnaan ja Suomen rannikkokaupunkoihin saakka. Merta pitkin liikkuvat kauppiaiden ohella salakuljettajat. Vaarallisilla vesillä kertoo Suomenlahden ulkosaariston asukkaiden arjesta ja kekseliäisyydestä ankaran luonnon ja yhteiskunnallisten mullistusten armoilla.

Teos käsittelee ajanjaksoa 1800-luvun jälkipuolelta toiseen maailmansotaan asti. Tarkkaan valikoidut arkistokuva-aarteet, kuten Pietarin valloittavat kaupunkikuvat sekä luonteikkaat henkilökuvat hylkeenpyytäjistä ja kalastajista, avaavat ikkunan Suomenlahden saariston monivaiheiseen ajanjaksoon ja saaristolaisten arkisiin askareisiin.

"Kirjasta henkii hienolla tavalla koko 150 vuoden itäisen Suomenlahden ja erityisesti menetettyjen saarten omalaatuinen historia. Johannan tarinat ovat sykähdyttäviä ja mukaansa tempaavia. Hämmästelin kalastajien ja hylkeenpyytäjien extreme-kokemuksia ja seikkailuja itäisien Suomenlahden jäillä. Ne vetävät vertoja nykypäivän arktisille naparetkille!"

– Juha Nurminen, John Nurmisen Säätiön perustaja ja hallituksen puheenjohtaja

Vasemmalla: Haapasaarelainen Hilppa-tyttö seuraa venäläisen tykkivene *Svutšin* matkaa Kotkan Haapasaaren edustalla elokuussa 1912. Venäläiset sota-alukset olivat saaristossa tuttu näky. Kuvitusta teoksesta *Vaarallisilla vesillä*.

KYMNLAAKSON MUSEO, LAURI HAAPANIEMI.

Alla: Ulkosaariston naisten arkeen kuului kalankäsittely. Kuljetusastioiksi kelpasivat niin kaukalot, pärekorit, laatikot kuin miinankuoretkin. Kuvitusta teoksesta *Vaarallisilla vesillä*. KYMNLAAKSON MUSEO

UUODEN
2021
JULKAISUT

ARKTINEN RULETTI

Matti Lainema

Millainen mies lähettää yli puolet nälkää kärsivästä miehistöstään jäiselle taipaleelle tietäen, että he eivät selviä matkalta elävinä? *Arktinen ruletti* on puolidokumentaarinen seikkailu, joka alkaa Lontoosta tammikuussa 1850 ja päättyy neljä vuotta myöhemmin Kanadan pohjoisrannikon hyisille vesille.

Purjelaiva HMS *Investigator* lähti etsimään kadonnutta Franklinin retkikuntaa. Lopulta aluksen miehistö vietti arktisissa oloissa kolme vuotta taistellen olosuhteita, toisiaan ja omaa psyykettään vastaan. Romaani on kylmäävää kertomus kunnianhimosta, peräänantamattomuudesta, konflikteista, vastoinkäymisistä ja selviytymisestä arktisen luonnon armoilla. Teos etenee kolmen henkilön, laivan kapteenin, laivalääkärin ja inuiittikielen tulkin kertomusten kautta. Tapahtumat perustuvat lähes autenttisiin päiväkirjoihin ja muihin säilyneisiin muistelmiin.

NAUTILUKSESTA ARANDAAN

– SUOMALAISEN MERENTUTKIMUKSEN TARINA

Eeva-Liisa Poutanen, Juha-Markku Leppänen ja Suomen Merentutkijat -yhdistyksen kirjoittajatiimi

Nautiluksesta Arandaan kuvaa merentutkimusta ja sen vaiheita yli sadan vuoden ajalta monipuolisesti ja ihmisläheisesti. Kiinnostavat tarinat, sattumukset ja valokuvat elävöittävät merentutkimuksen suurta tarinaa. Teos kertoo, miten merentutkimus ja tutkimusta tekevät organisaatiot ovat muuttuneet Ruotsin vallan aikaisesta valistuneisuuden ajasta EU-jäsenyyteen saakka. Tutkimuksen vaiheita ja tarinoita käydään läpi muun muassa autonomian, Suomen itsenäistymisen, sotien ja jälleenrakentamisen ajoilta.

Kirjan tekijöinä toimii 15-henkinen kirjoitustiimi Suomen Merentutkijat – Havsforskarna i Finland -yhdistyksestä.

Tutkimusalus *Aranda*.
Kuvitusta kirjasta *Nautiluksesta Arandaan*.

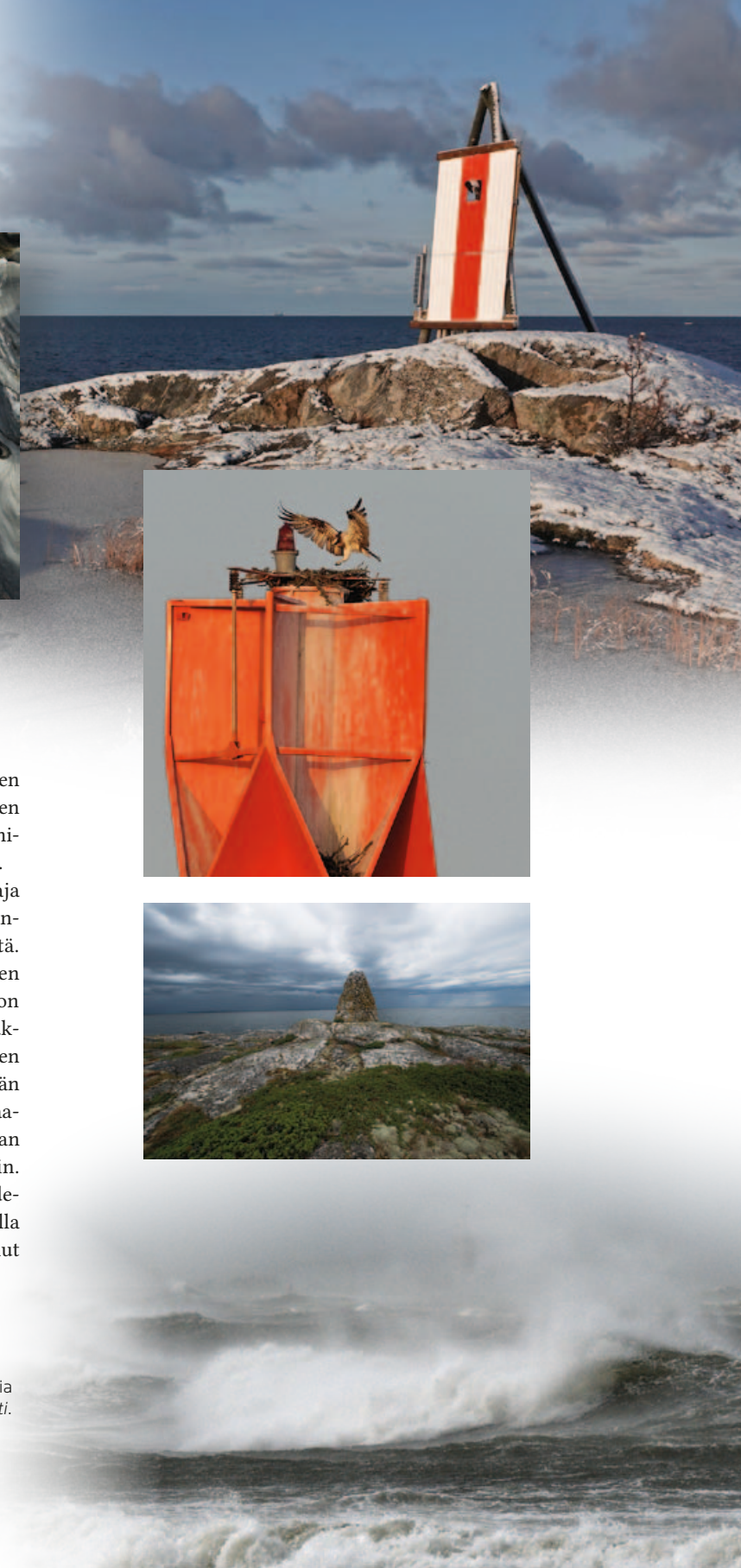
MEREN MUISTI – HAVETS MINNE

Raimo Sundelin

Itämeren luotorikkain merialue, Suomen lounainen saaristo, on maailman mittakaavassa ainutlaatuinen kokonaisuus. Sen saarimäärä, vuodenaikojen moni-ilmeisyys ja rantojen kirjo ovat omaa luokkaansa.

Meren muisti – Havets minne on valokuvaaja **Raimo Sundelinin** kuvallinen dokumentti elämäikäisestä intohimosta ja tuhansista saariretkistä. Kirja avaa ikkunan luodoille ja rannoille sekä niiden kasvustoon ja eläimistöön, kuten aalloilta lentoon pyrkäviin lintuihin. Sundelin on taltioinut sielukaisesti kuviinsa myös ihmisen toimintaa menneiden aikojen jatulintarhoista ja kalamajoista nykypäivän vierasvenesatamiin. Teos vie matkalle majakkasaarille ja vanhoihin luotsitupiin sekä ihastelemaan merenkulun merkkejä kummeleista pookeihin. Yksittäisten upeiden luontohetkien ohella Sundelin osoittaa samasta paikasta eri aikaan otetuilla kuvapareilla, miten saaristomaisema on muuttunut vuosikymmenten saatossa.

Raimo Sundelinin valokuvia
kirjasta *Meren muisti*.

DIGIMUSEO.FI

PALKITTU DIGIMUSEO.FI VIE AIKAMATKALLE JA TUO KULTTUURIA SUOMALAISTEN KOTEIHIN

John Nurmisen Säätiö ja Suomen museoliitto julkaisivat keskellä koronakevättä 2020 uuden verkkopalvelun, jonka tavoitteena on koota kaikkien suomalaisten museoiden digitaaliset sisällöt ja tarjonta samaan paikkaan. Digimuseossa pääsee tutustumaan virtuaalisesti museoiden kokoelmiin – ensimmäistä kertaa myös oppaan johdolla.

Tekijöiden kunnianhimoinen tavoite on kasvattaa palvelusta Suomen suosituin ja rakastetuin digitaalisia museopalveluja tarjoava sivusto. **Digimuseo.fi** saiikin jo avausvuotenaan tunnustusta, sivusto palkittiin hopeasijalla Finnish Web Awards -kilpailussa.

Digimuseossa voi tutustua historialliseen **Suomen Joutseneen**, **Apteekkimuseon** ja **Qwenselin talon** entisajan rohtoihin ja 1700-luvun sisustukseen ylhäisessä turkulaiskodissa, **Helinä Rautavaaran museo**n kokoelmiin ympäri maailmaa kerätyistä valokuvista ja esineistä, **Suomen maatalousmuseo** **Saran** Ennen koneita -näyttelyyn, Linnanjuhlista tutun **Presidentin linnan** virtuaalikierrukseen ja **John Nurmisen Säätiön** kokoelman helmiin. Näyttelyissä voi vierailla itsenäisesti tai niihin voi varata opastuksen.

Digimuseo.fi:n toiminnasta vastaa yhteiskunnallinen yritys **Yhteinen Perintö Oy**. Sen omistajia ovat Suomen museoliiton hallinnoima FMA Creations Oy ja John Nurmisen Säätiö. Yhteinen Perintö Oy:n visio on olla kulttuuriperinnön digitaalisten palveluiden ensisijainen toimittaja. Yrityksen tavoite on auttaa museoita menestymään digitaalisessa toimintaympäristössä.

"Pääsy historian, taiteen ja kulttuuriperinnön äärelle kuuluu meille jokaiselle. Digitaalisuus tarjoaa tähän uusia ratkaisuja ja mahdollisuuksia. Verkossa palvelut ja sisällöt ovat saavutettavissa tasapuolisesti esimerkiksi ajasta tai asuinpaikasta riippumatta. Suomen museoliiton ja John Nurmisen Säätiön uusi Digimuseo tarttuu sekä tarpeeseen että hetkeen. Poikkeuksellinen aika, jossa nyt elämme, antaa uudelle Digimuseolle erityisen arvon"

– Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** ja hänen puolisonsa **Jenni Haukio** tervehdyksessään Digimuseolle.

"Museoiden ja kulttuuriperinnön digitalisaation kuluttajasovellukset ovat ottamassa ensimmäisiä, mutta nopeutuvia askeleitaan. Suomessa voisimme olla edelläkävijöitä Euroopassa ja jopa koko maailmassa."

– Digimuseota pyörittävän Yhteinen Perintö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja **Kimmo Levä** ja **Annamari Arrakoski-Engardt** *Helsingin Sanomien* mielipidekirjoituksessa.

www.digimuseo.fi #digimuseo

DIGIMUSEO.FI KUIA SANDY CHING

ITÄMERIPÄIVÄ

ENSIMMÄINEN ITÄMERIPÄIVÄ ONNISTUI YLI ODOTUSTEN

John Nurmisen Säätiö lanseerasi Itämeripäivän vuonna 2019 Helsingin ja Turun kaupunkien ja muutaman muun avainkumppanin kanssa. Vuoden 2020 aikana päivästä rakennettiin mittava kampanja, johon saatiin mukaan laaja ja monipuolinen kumppaniverkosto. Vuoden 2020 Itämeripäivä ylittikin kaikki sille asetetut tavoitteet: meren juhlapäivää oli rakentamassa noin 150 tahoa ja tekoja sekä tapahtumia järjestettiin saman verran. Päivän ohjelmaan mahtui muun muassa kulttuuria, inspiroivia puheenvuoroja, ympäristötekoja, Itämeren antimilla herkuttelua sekä tärkeiden uinti- ja pelastustaitojen opettelua.

Turussa haastettiin syömään kestävästä kalatuotteesta, keskusteltiin Itämeri-teemoista Eurooppafoorumissa, kuunneltiin jazzia ja sukellettiin Aura-joen pohjaa siivoamaan. Tampereen Postimuseossa kirjoitettiin kirjeitä Itämerelle, Haminan kaupungin museossa matkattiin Pikku Särjen maailmaan, Siikalatvassa pulahdettiin ruo'onnaistotalkoiden jälkeen, Kotkassa kokoonnuttiin Itämerikylään ja Märetariumissa kuultiin asiaa ankeriaasta.

Itämeripäivänä julistettiin rakkautta lähelle, lähimerellemme myös teoin. Juhlapäivänä tarjoil-

Itämeripäivä – mikä se on?

John Nurmisen Säätiön vuonna 2019 käynnistämä jokavuotinen tekoja ja ajatuksia inspiroiva, kansainvälinen Itämeren juhlapäivä.

Tavoitteena inspiroida ja osallistaa:

- ▶ Nostaa Itämeri ykkösaikaksi yhtenä päivänä vuodessa.
- ▶ Antaa tilaisuus opettaa ja oppia merestä; sen luonnosta, kulttuurista ja historiasta.
- ▶ Lisätä ymmärrystä ja kiinnostusta ihmisen ja meren vuorovaikutuksesta.
- ▶ Näyttää esimerkkiä ja antaa toivoa: Itämeri voi olla mallimeri koko maailmalle ja uusien ratkaisujen koelaboratorio.
- ▶ Juhlistaa meren monimuotoisuutta ja mittaamatonta arvoa paitsi Suomelle ja suomalaisille, myös Itämeri-naapureillemme.

Itämeripäivää vietetään aina elokuun viimeisenä torstaina tapahtumien, koulutuksen sekä tekojen ja tempausten parissa.

Tule mukaan juhlistamaan Itämeripäivää 26.8.2021

#itämeripäivä #östersjödagen #balticseaday www.itämeripäivä.fi

**Tekoja
meremme hyväksi!**

www.itämeripäivä.fi

26.8.2021

**ITÄMERI
PÄIVÄ**

ÖSTERSJÖDAGEN ♦ BALTIC SEA DAY

Itämeripäivän
toteuttaa

LUKKA-VUORINEN

John Nurmisen Säätiön ja Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto SUH:in järjestämässä Kuusijärven perhetapahtumassa pulahdettiin joukolla kello kuusi. Kuusijärvellä tutustuttiin myös avovesiuintin saloihin Uimalla yli ry:n opastuksella ja päästiin Aurajoen Tarzanin Pulahdus-pelkokuuluun.

Itämeripäivän vietto Venäjällä.

tiin satoja tuhansia kala-annoksia ympäri Suomea, kannustettiin roskienkeruuseen erilaisten haasteiden ja kilpailujen avulla, nautittiin sukeltajien ottamista upeista vedenalaisista kuvista ja CityTorppari-taide-yhteisön teoksista.

Sen lisäksi, että Itämeripäivä levittäytyi ympäri Suomen Helsingistä Turkuun ja Haminasta Siikalatvaan, yhteensä 13 kaupunkiin niin sisämaassa kuin rannikollakin, juhlittiin päivää myös kansainvälisesti. Vuonna 2020 Itämeripäivää vietettiin Venäjällä, Virossa, Ruotsissa ja Latviassa. Tukholmassa tutustuttiin veden kulkuun jätevesilaitoksissa, ihmeteltiin Itämeren eliöitä ja pulahdettiin joukolla Itämeren kunniaksi. Tallinnassa tutustuttiin eestiksi käännettyyn YLE:n alun perin julkaisemaan Itämeri-ystävälliseen reseptikoneeseen, siivottiin rantoja ja luettiin satuja. Venäjällä järjestettiin muun muassa Itämeren laajuiset ruokafestivaalit ja purjehdittiin Itämeripäivän regatassa. John Nurmisen Säätiön tarkoituksena onkin tehdä Itämeripäivästä entistä kansainvälisempi tulevana vuosina.

MITEN MUKAAN ITÄMERIPÄIVÄÄN?

Itämeripäivän kumppanuus on ilmaista ja kutsumme kaikki mukaan viettämään päivää itselle sopivalla tavalla. Kumppaniksi voi ryhtyä Itämeripäivän verkkosivuilla joko täyttämällä kumppanilomakkeen tai ilmoittamalla oman Itämeripäivän tapahtuman tai teon.

Jos et vielä ole varma tavastasi osallistua Itämeripäivään, voit tutustua ensin valmiisiin kampanjakonsepteihin, jotka ovat **Itämerimenu**, **Pulahdus** ja **Itämerihetki**. Olemme lisäksi koonneet verkkosivulle vinkkejä ja inspiraatiota museoille, yrityksille, ravintoloille, kirjastoille sekä kouluille ja päiväkodeille.

Itämeripäivän kumppanikirjeen voi tilata kuka tahansa. Kerromme kirjeissä Itämeripäivän valmisteluun liittyviä ajankohtaisia asioita ja jaamme kumppaneita hyödyttäviä vinkkejä. Kirje lähetetään sähköpostiisi noin kuusi kertaa vuodessa. Pääset lukemaan kaikki jo ilmestyneet kumppanikirjeet myös Itämeripäivän verkkosivuilta.

LUKKA-VUORINEN

"Olemme oikealla tiellä Itämeren suojelussa, ei pidä vain kyllästyä", kiteytti presidentti Tarja Halonen Itämeripäivän aamunavauksen puheenvuorossaan.

LUKKA-VUORINEN

Itämeripäivää vietettiin iloisissa tunnelmissa.

Itämeripäivä valtasi sosiaalisen median jo ensimmäisenä varsinaisena juhluvuotenaan. Aihetunniste #itämeripäivä oli Suomen twiitatuin koko päivän ajan ja twiittejä lähetettiin yli 1000 kappaletta. Itämeripäivä tavoitti elokuun viimeisenä torstaina lähes kaksi miljoonaa twiittaajaa. Instagramissa Itämeripäivää juhlittavia kuvia jaettiin noin 5 400.

”

"Itämeripäivää vietettiin viime vuonna lukuisin tapahtumien sekä meillä, että myös naapurimaissa – moniäänisesti ja monimuotoisesti. Hienot ideat eivät jääneet vain aikeiksi, vaan nämä lukuiset tapahtumat todistivat sekä yhteistyön merkityksestä, että Itämeren ekologisen, kulttuurisen ja sosiaalisen pääoman voimasta. Yhteistyön täytyy tapahtua ruohonjuuritasolla. Itämeri on ennen kaikkea meidän yhteinen meri, se on naapurien kanssa yhteinen asia."

– Presidentti Tarja Halonen

"Itämeri ansaitsee oman nimikkopäivän. John Nurmisen Säätiön vuonna 2019 käynnistämä, elokuun viimeisenä torstaina vietettävä Itämeripäivä juhlistaa Itämeren hienoa tarinaa ja tulevaisuutta. Säätiö on kutsunut mukaan jokaisen meistä. Tänä poikkeuksellisen aikana Itämeripäivä tuo ihmisiä yhteen eri tavoin: tapahtumia ja tunteita voi jakaa virtuaalisesti. Itämeripäivä onnistuu yhteisvoimin, ja kaikki voivat osallistua omalla tavallaan.

Kiitän John Nurmisen Säätiötä aloitteesta. Toivotan Itämeripäivän toteuttajille ja kumppaneille menestystä inspiroivan Itämeripäivän rakentamisessa ja kaikille hyvää tulevaa Itämeripäivää."

– Tasavallan presidentti Sauli Niinistö

MITEN SÄÄTIÖMME KOTIMERI PELASTETAAN?

VAIKKA John Nurmisen Säätiön pääkallopaikka sijaitsee nykyään betoniviidakossa vähemmän merellissä Helsingin Pasilassa, on synnyinkotimme Raumalla Selkämeren aalloissa. Siellä Nurmisen suku aloitti laivanvarustajauransa 1800-luvulla, suurten purjelaivojen aikakaudella.

Selkämeri on siksi lähellä säätiön sydäntä, ja sen vuoksi olemme Pasilan konttorilta käsin huolestuneena seuranneet kotimeremme tilan kehitystä. Rehevöitymisen kannalta haitallisimman, liukoisen fosforin pitoisuudet ovat Selkämerellä nousseet koko 2010-luvun ja lähes kaksinkertaistuneet kymmenessä vuodessa, mikä lisää muun muassa leväkukintoja. Aiemmin rehevöitymistä pidettiin ennen kaikkea Suomenlahden ja Saaristomeren ongelmana, mutta nyt se on siirtymässä myös pohjoisemmille merialueille.

Kun aloitimme merensuojelun 2005, Suomenlahti oli merialueemme saastunein osa. Lääkkeet sen tilan parantamiseen löytyivät idästä, Luoteis-Venäjän kaupunkien puhdistamoilta ja huikeita fosforimääriä vuotaneesta Laukaanjoen lannoitetehtaasta. Ahkeruimme näillä Venäjän takapihoilla merensuojelutyömme ensimmäiset kymmenen vuotta. Suomenlahden kuormitusta saatiin sinä aikana leikattua peräti 75 %, mikä kirkasti silmin nähden Suomenlahden vesiä.

Kun idän takapihojen luutuminen tuhansine ravinetonneineen oli hoidettu, luudanheiluttajan oli aika siirtyä kotimaahan etsimään lääkkeitä kotimaisiin päästöihin. Siinä yhteydessä tutustuimme myös säätiömme kotimeren, Selkämeren ongelmiin.

Selkämeren, kuten muidenkin Suomen merialueiden suurin haaste on maatalouden hajakuormitus. Kymmenien vuosien yrityksistä huolimatta rehevöitymistä ruokkivan fosforin hajakuormitus ei ole vähentynyt yhdelläkään Suomen merialueella, ja Selkämerellä tilanne on päinvastoin huonontunut. Saaristomeren huono tila saa paljon julkisuutta, mutta samaan aikaan huolestuttavat signaalit pohjoisesta tuntuvat kaikuvan kuuroille korville.

Syyt Selkämeren pahenevaan jamaan ovat samat kuin Saaristomerelläkin: peltojen korkeasta ravinnetasosta johtuvat suuret ravinnevalumat, joita ylläpitää eläintuotannon keskittyminen alueelle. Etenkin lantafosforia syntyy Selkämeren valuma-alueella enemmän kuin alueen pelloilla voidaan kestävästi käyttää. Fosfori on siitä hankala aine, että sen ylijäämä kertyy maaperään ja valuu sieltä vuosikymmeniä. Satakunnassa peltojen fosforipitoisuudet ovat Suomen korkeimpien joukossa.

Tilanteeseen turhautuneina käynnistimme keväällä 2020 Satakunnassa lantakierrätys Hankkeen, ajatuksena löytää käytännön ratkaisuja lantafosforin kertymiseen. Siinä kirkastui nopeasti, miksi lähes kymmenen vuoden ravinnekierrätyspöhinästä huolimatta lantaravinteet eivät kierrä edelleenkään: kuljetuksesta ja prosessoinnista johtuen Huittisista lähimmille ravinnealijäämäisille pelloille siirrettynä yhden lantafosforikilon hinnaksi tuli 29 euroa. Maatalouskaupan hyllyssä mineraalifosfori maksaa noin euron kilolta. Suomessa viljelyn kannattavuus ei todellakaan

ILKA VUORINEN

Marjukka Porvari johtaa säätiön Puhdas Itämeri -hankkeita. Marjukka tuli säätiöön vuonna 2005, jolloin säätiö lähti toteuttamaan ensimmäistä Itämeri-hankettaan, Pietarin jätevesien tehostettua puhdistusta. Toiminnan laajentuessa venäjää sujuvasti puhuva Marjukka on reissannut ympäri Itämeren valuma-alueita jahtaamassa kustannustehokkaita hankekohteita. Itämerihankkeita on sittemmin toteutettu säätiöllä jo 30 ja Itämeri-työn tekijöiden joukko on kasvanut yhdestä Marjukasta seitsemän hengen tiimiin.

Virkavuosiinsa säätiön pitkäaikaisin työntekijä tituleeraa itseään säätiön veteraaniksi. Marjukka heittäytyy ja hurmioituu ja tekee työtään tinkimättömästi yhtä aikaa maailmanparantajan ja terrierin otteella. Säätiön epävirallinen motto "Mikään ei ole mahdotonta" on syntynyt tosielämän tilanteista, monimutkaisten ja vaikeiden projektin mahdolliseksi tekemisestä ja onnistumisesta.

ole sitä luokkaa, että tuottaja voisi maksaa tuotantopanoksesta 29 kertaa enemmän vain koska se on hyvää juttu. On selvää, että ongelma ei ratkea koko Suomen tasolla ilman yhteiskunnan tukea ja ohjauskeinoja.

Kotimeren pelastamiseen meillä, Selkämeren kasvateilla, on seuraava resepti: ensin kaikille soveltuville Selkämeren valuma-alueen pelloille on saatava kipsikäsittely, jolla voidaan välittömästi leikata peltojen fosforivalumaa 50 %. Samaan aikaan on käynnistettävä toimet lantafosforin ylijäämän purkamiseksi. Vaikka jälkimmäisen vaikutukset näkyvät vasta vuosien tai vuosikymmenien päästä, on toimeen tartuttava heti, jos haluamme lapsiemme jonain päivänä näkevän puhtaan ja kirkkaan Selkämeren.

Puhdas Itämeri -hankkeita johtavan **Marjukka Porvarin** kolumni on julkaistu 7.2.2021 osana *Länsi-Suomen* kolumnisarjaa.

Lisää Marjukan blogikirjoituksia verkkosivuillamme:
johnnurmisenasaatio.fi/ajankohtaista

JANOATKO TIETOA ITÄMERESTÄ JA SEN TILASTA?

Tutustu verkkosivumme Tietoa Itämerestä -osioon:
johnnurmisenasaatio.fi/itameren-suojelu

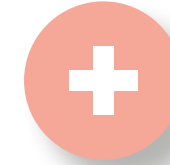

KATSO MYÖS:

Kattavan tietopaketin Itämerestä tarjoaa www.itämeri.fi -sivusto, jonne on koottu useiden suomalaisten laitosten tuottama Itämeri-tieto. Palvelun eri osioissa voi tutustua muun muassa Itämeren luontoon ja sen muutoksiin, merentutkimuksen eri osa-alueisiin ja tutkijoiden työhön sekä Itämeren yhteiskunnallisiin kytköksiin. Sivusto on tarkoitettu kaikille merestä kiinnostuneille, ja se tarjoaa tietoa myös meriasioiden parissa toimiville ammattiryhmille, kuten opettajille, merialuesuunnittelun ammattilaisille ja toimittajille.

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

- + VALMIIT HANKKEET
- + KÄYNNISSÄ OLEVAT HANKKEET
- + YHTEISTYÖHANKKEET
- ITÄMEREN VALUMA-ALUE

KÄYNNISSÄ OLEVAT PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

SÄÄTIÖ on 15 vuodessa käynnistänyt lähes 40 Puhdas Itämeri -hanketta, joista 30 on saatu valmiiksi. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Itämeren ravinnekuormaa on saatu vähennettyä merkittävästi.

Säätiön ensimmäinen Puhdas Itämeri -hanke Pietarissa toteutettiin vuosina 2005–2011. Säätiön hankkeet eli Pietarin jätevesien fosforinpoiston tehostaminen sekä Laukaanjoella sijaitsevan lannoitetehtaan päästöjen puhdistaminen, yhdessä Pietarin kaupungin jätevesijärjestelmän modernisoinnin kanssa, ovat pienentäneet Itämeren rehevöittävän fosforin määrää Suomenlahdella jopa 75 %. Ympäristövaikutuksiltaan Pietarin fosforinpoisto ja Laukaanjoen lannoitepäästöjen puhdistaminen ovat vaikuttavimmat koskaan Itämerellä toteutetut suojelutoimenpiteet, ja säätiöllä oli molemmissa ratkaiseva rooli.

Öljyonnettomuuden riskiä pienentävä ENSI-palvelu kehitettiin säätiön johtamassa Tankkeriturva-hankkeessa vuosina 2009–2014, minkä jälkeen palvelun jatkokehitys siirtyi Liikennevirastolle (nykyään Väylävirasto).

SÄÄTIÖN ympäristötyön painopisteenä säilyy vuonna 2021 edelleen Itämeren suurin ympäristöongelma, rehevöityminen, minkä lisäksi selvitetään toimia Itämereen päätyvien haitallisten aineiden päästöjen vähentämiseksi. Samaan aikaan seurataan muita Itämeren ympäristökysymyksiä ja säätiön mahdollisuuksia vaikuttaa niihin tulevaisuudessa. Säätiö toimii aktiivisena yhteiskunnallisena vaikuttajana ja pitää esillä Itämeren suojelun prioriteetteja Itämeren suojelukomissiossa HELCOMissa ja muilla kotimaisilla sekä EU-foorumeilla. Säätiö käy aktiivista vuoropuhelua ympäristöhallinnon ja poliittisten päätöksentekijöiden kanssa.

Vuoden 2021 aikana säätiö jatkaa nykyisiä ja aloittaa uusia Itämeren suojeluhankkeita vähentääkseen Itämeren rehevöitymistä ravinnekuormaa leikkaamalla. Painopisteenä on edelleen ulkoisen kuormituksen leikkaaminen. Lisäksi identifioidaan haitallisten aineiden vähentämiseen liittyviä toimia. Teollisen pistekuormituksen vähentämisessä fokus on vuonna 2021 lannoiteteollisuuden päästöissä, joita pyritään vähentämään paitsi **Lannoitelaivauhankkeen** myös **Puolan Policen fosforikipsikasalla tehtävän investointiselvityksen** avulla. Kotimaisten maatalouden päästöjen vähentämisessä on prioriteettina **peltojen kipsikäsittelyn** jatkorahoituksen varmistamisen lisäksi eläintuotannon ravinteiden tasapainoisen käytön edistäminen,

Työmme osuus Itämeren toteutetuista päästövähennyksistä 70 %

Tutustu Puhdas Itämeri -tiimin kokemuksiin ja ajatuksiin verkkosivujemme blogeissa!

jota toteutetaan **Lantakierrätys**hankkeessa sekä **Sustainable Biogas** -hankkeessa. Koko Itämeren alueella maatalouden päästöihin pyritään vaikuttamaan **Gypsum Initiative** -hankkeen avulla. Itämeren sisäisen kuormituksen vähentämiseksi säätiön työssä keskitytään ravinteiden kierrättämiseen merestä maalle markkinaehtoisesti hyödynnettävien biomassojen kautta **Baltic Fish** -hankkeessa ja **Rannikko-ruokohankkeessa**. Vuoden 2021 alussa julkaistut **SEABASED**-hankkeen tulokset tuovat tietoa muiden sisäisen kuormituksen vähentämiskeinojen toteutusmahdollisuuksista ja potentiaalista koko Itämeren alueella.

Uusia ravinnekuormitusta vähentäviä hankkeita valmistellaan ja jatketaan uusien hanketeemojen tunnistamista ja työstämistä.

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

Valtaosa Itämereen päätyvästä ravinnekuormituksesta syntyy ihmistoiminnan seurauksena valuma-alueella, josta se kulkeutuu jokien mukana rannikkovesiin.

Pääosa tästä ravinnekuormituksesta tulee maataloudesta. Samalla kun puututaan juurisyyhyn ja aloitetaan fosforivarantojen purkaminen, on ryhdyttävä nopeisiin ensiaputoimiin kuormituksen leikkaamiseksi.

Vantaanjoen kipsihanke

VALMISTUNUT 2020

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

LUKKA-VUORINEN

VUOSINA 2018–2020 toteutettu **Vantaanjoen kipsihanke** ylitti tavoitteensa: kaiken kaikkiaan 3 615 peltotehtaarin käsittelyn arvioidaan vähentävän Vantaanjoen valuma-alueelta tulevaa fosforihuuhtoumaa 8 500–10 500 kg vuosina 2018–2025. Tulokset vahvistavat, että peltojen kipsikäsittelyn avulla voidaan merkittävästi leikata maatalouden ravinnekuormitusta.

Vantaanjoen kipsihankkeen toteuttivat John Nurmisen Säätiö, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien-suojeluyhdistys r.y., Helsingin yliopisto ja Suomen ympäristökeskus. Hanketta rahoittivat säätiön yksityiset tukijat, Euroclear, Yara sekä ympäristöministeriö osana Suomen vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmassa esitettyjä toimia ja YM:n ”Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön” -kärkihanketta.

”Hankkeen osapuolet ja viljelijät ovat tehneet arvokasta yhteistyötä Vantaanjoen hyväksi. Kipsin levitys on osoittautunut tehokkaaksi vesiensuojelukeinoksi, ja Vesiensuojelun tehostamisohjelma laajensi levitystä tänä vuonna myös Saaristomeren valuma-alueen pelloille. Kipsikäsittelyn lisäksi tarvitaan myös laaja joukko muita toimia ja yhteistyötä vesien hyvän tilan saavuttamiseksi. Meillä on vastuu pitää huolta vesistöistämme. Pysyvät resurssit työhön on turvattava myös jatkossa.”

– Ympäristö- ja ilmastoministeri
Krista Mikkonen

Lue Vantaanjoen kipsihankkeen loppuraportti: www.johnnurmisenfaatiao.fi/vantaanjoki

Gypsum Initiative

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

GYPSUM INITIATIVE -HANKKEESSA edistetään peltojen kipsikäsittelyn käyttöönottoa Itämeren alueella. John Nurmisen Säätiön, Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin yliopiston toteuttaman kaksivuotisen (2020–2021) hankkeen tavoitteena on lisätä Itämeren rantavaltioiden maatalouden ympäristönsuojelutoimijoiden yhteistyötä ja parantaa valmiuksia laajamittaisen kipsikäsittelyn hyödyntämiseen näissä maissa. Hanke toteutetaan ulkoministeriön rahoituksella ja ympäristöministeriön toimeksiantona.

Vuonna 2021 hankkeessa jatketaan kipsikäsittelyyn liittyvää yhteistyötä Itämeren alueen vesien-suojelutoimijoista muodostetun verkoston kanssa. Tavoitteena on jakaa tietoa kipsistä maatalouden vesiensuojelukeinona kohdemaiden maatalous- ja ympäristöviranomaisille, tutkijoille, neuvojille ja viljelijöille, selvittää esteitä kipsikäsittelyn käyttöönotolle sekä aloittaa suunnittelu pienimuotoisen kipsihankkeen toteuttamiseksi yhdessä Itämeren rantavaltiossa.

johnnurmisenfaatiao.fi/hankkeet/gypsum-initiative

Lantakierrätysshanke

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

LANTAKIERRÄTYSHANKKEEN tavoitteena on parantaa ruoantuotannon alueellista ravinnetasapainoa ja vähentää ravinnevalumia Itämereen. Tämä toteutetaan siirtämällä prosessoidun lannan ravinteita, erityisesti fosforia, ravinneylijäämäisiltä alueilta kotieläintuotannosta ravinnealijäämäisille alueille kasvinuotantoon.

Vuonna 2020 toteutettiin lantakierrätys Hankkeen ensimmäisenä vaiheena **Satakunnan lantakierrätyspilotti**, jossa siirrettiin 1000 kiloa fosforia Satakunnasta ravinnealijäämäisille pelloille Pirkanmaalle.

Vuonna 2021 pilottia laajennetaan siten, että hankkeeseen osallistuu useampia lantaravinteita luovuttavia eläintiloja ja vastaanottavia kasvinviljelijöitä. Tavoitteena on lannan mukana siirretyn fosforimäärän kasvattaminen vähintään 3 tonniin. Hankkeeseen osallistuvat tilat valitaan avoimen haun perusteella siten, että osallistujien valinnassa huomioidaan tilojen oma maksuhalukkuus. Päämääränä on hahmottaa minkälaisilla toimintatavoilla ja kannustimilla lantaravinteet saadaan liikkumaan kustannustehokkaasti eläintuotannon keskittymäalueilta sellaisille pelloille, joilla olisi tarvetta lannan sisältämälle fosforille.

johnnurmisenfaatiao.fi/hankkeet/satakunnan-lantakierrätyspilotti

SISÄINEN KUORMITUS

Itämereen maalta tulevaa kuormitusta on onnistuttu viime vuosikymmeninä leikkaamaan, mutta merenpohjiin varastoituneet, maalta tulleet ravinteet hidastavat meren toipumista niin sanottuna sisäisenä ravinnekuormituksena. Erityisesti hapettomissa oloissa meren pohjasedimenttiin varastoitunut fosfori liukenee takaisin veteen levien ravinnoksi. Tästä seuraa rehevöitymistä, joka näkyy esimerkiksi runsaina sinileväkukintoina kesäisin. Kun levien kasvu runsastuu, kuollutta levämassaa vajoaa enemmän merenpohjaan. Kuolleen orgaanisen aineksen hajoaminen kuluttaa happea, mikä kiihdyttää entisestään merenpohjan happikatoa ja näin vapautuu taas lisää fosforia levien käyttöön.

LUKA VUORINEN

Rannikkoruokohanke

SISÄINEN KUORMITUS

RANNIKKORUOKOHANKKEEN tavoitteena on kierrättää ruokokasvustoon sitoutuneita ravinteita rehevöityneistä rantavesistä maalle. Samalla edistetään uusiutuvan ruokomassan kestävää ja monipuolista käyttöä turvetta korvaavana raaka-aineena sekä tuetaan luonnon monimuotoisuuden suojelua umpeenkasvun takia uhanalaistuneissa rantaelin ympäristöissä. Yksi hehtaari ruovikkoa voi sisältää 10 kiloa fosforia, 100 kiloa typpeä ja kaksi tonnia hiiltä.

Keskeiset ruovikkojen niiton esteenä olevat pulonkaulat liittyvät korjuuteknologiaan ja logistiikkaan. Rannikkoruokohankkeen tavoitteena on vauhdittaa ruokomassan hyödyntämistä ja jatkojalostusta, korjuuyrittäjyyden kasvua sekä alan liiketoimintamallien rakentumista niin, että tulevaisuudessa ruokoa voidaan hyödyntää kestävästi ja markkinaehtoisesti.

Rannikkoruokohankkeen ensimmäinen vaihe käynnistyi vuonna 2020 yhteistyössä Metsähallituksen kanssa pilottikohteella Kirkkonummen Norra Fladetissa. Vuonna 2021 hankkeessa jatketaan yhteistyötä Metsähallituksen kanssa rannikon luonnonsuojelualueiden kunnostukseen ja hoitoon liittyvissä ruovikon niitoissa.

Säätiön panoksella mahdollistetaan niitetyn ruokomassan keruu ja hyödyntäminen esimerkiksi kasvualustojen valmistuksessa. Tavoitteena on kasvat-
taa niittopinta-alaa ja saada ruokomassaa useampien yritysten jatkojalostettavaksi. Toiminnan kokonais-
kestävyyden varmistamiseksi hankkeessa keskustel-
laan keskeisten sidosryhmien, kuten lintuharrastajien,
vapaa-ajan kalastajien ja luontojärjestöjen kanssa.

LUKA VUORINEN

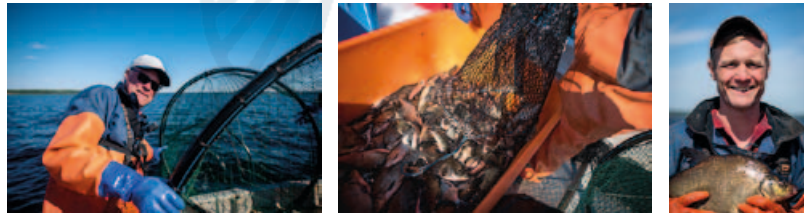
"Turvetta korvaavia kasvualustoja voidaan tuottaa yksinkertaisilla menetelmillä ison biomassan tuottavista kasveista. Ilmastovaikutuksiltaan paras raaka-aine tähän tarkoitukseen on luontaisesti kasvava kasvusto, kuten vesistöistä niitetty järviruoko, koska sen kasvattamiseksi ei tarvitse lisätä ravinteita tai maan muokkausta."

– Tutkimusprofessori Kristiina Regina, Luonnonvarakeskus (LUKE)

johnnurmisen-saatio.fi/hankkeet/rannikkoruokohanke/

Baltic Fish -hanke

SISÄINEN KUORMITUS

MARIE SPARRIUS

VUONNA 2019 lanseeratussa **Baltic Fish -hankkeessa** kaupallistetaan särkikalojen hoitokalastus Ruotsissa ja Ahvenanmaalla ottamalla mallia säätiön Suomessa toteuttamasta menestyksekkäästä Lähikalahankkeesta.

Baltic Fish -hanke on edennyt Ruotsissa onnistuneesti ja ensimmäiset tuotteet ovat jo markkinoilla. Vuonna 2021 tarkoituksena on laajentaa ruotsalaista tuotevalikoimaa. Myös Ahvenanmaalla kehitetään uusia tuotteita sekä muodostetaan särkikalan kaupallistamiseen liittyvä arvoketju. Kysynnän vakiinnuttamiseksi särkikalan tunnettuuden kasvattamiseen panostetaan niin Ruotsissa kuin Ahvenanmaallakin.

Säätiön johtamassa hankkeessa ovat mukana Race For the Baltic, Guldhaven Pelagiska, Rädda Lumparn sekä Ålands Fiskarförbund. Kaksivuotinen hanke on Baltic Sea Action Plan Fundin osarahoittama.

"Lähikalahankkeen viisivuotinen polku on kuljettanut meitä keikkuvista kalastajaveneistä gaalaillallisen palkintolavoille ja neuvottelu-huoneista kalapihvilinjastojen ääreen. Saavutimme tavoitteemme, ja opimme paljon, mutta työtä riittää vielä tehtäväksi, jotta särkikalan menestystarina voi jatkua. Olen ylpeä, kun voin kotona ruokapöydässä kertoa lapsilleni, että oikeasti tiedän, mistä ruokamme tulee, sillä olen tavannut jokaisen kalastajan ja käynyt lähes kaikilla pyydyksillä, mistä lounaspihvien lahna on nostettu. Kalastajien jokapäiväinen työ mahdollistaa kotimaisen kalan saatavuuden ruokapöydissämme, ja siksi myös ratkaisujen rakentaminen arvoketjuissa tulisi ulottaa aivan ruohonjuuritasolle saakka, jotta saamme pitää särkikalat kaupoissa vastakin!"

– **Miina Mäki**, projektipäällikkö, Puhdas Itämeri -hankkeet Lähikalahankkeen loppuraportin yhteydessä julkaistussa blogissa

johnnurmisenraatio.fi/hankkeet/baltic-fish

SEABASED-hanke

SISÄINEN KUORMITUS

VUONNA 2018 käynnistetyssä **SEABASED-hankkeessa** (Seabased Measures in Baltic Sea Nutrient Management) arvioitiin ja etsittiin keinoja, joilla voidaan poistaa mereen jo kertynyttä fosforia.

Vuosina 2019–2020 hankkeessa pilotoitiin erilaisia merensuojelun menetelmiä, joista tarvitaan vielä tietoa ja käytännön kokemuksia päätöksenteon ja jatkotyön suuntaamisen tueksi. Pilotit poistivat merestä ravinteita ja paransivat vedenlaatua pilottikohteissa paikallisesti. Kokeiluista saatavat tulokset sekä kerätty tieto toimien toteutettavuudesta, niihin liittyvästä lainsäädännöstä sekä tarvittavasta riskien arvioinnista koottiin ohjeistukseksi, jota voidaan vastaisuudessa hyödyntää Itämeren suojelussa.

Yksi hankkeen merkittävistä tuloksista on uuden tiedon tuottaminen meren sisäisen kuormituksen vähentämiseen tähtäävistä toimista. Toimia voidaan tarkastella realistisemmin niiden vaikutuksista ja kustannuksista kerätyn tiedon ansiosta.

Keväällä 2021 päättyvää hanketta johtaa John Nurmisen Säätiö ja hankkeessa ovat mukana Varsinais-Suomen ELY-keskus, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Ahvenanmaan kalankasvattajayhdistys, Tukholman yliopisto sekä Itä-Götanmaan lääninhallitus. SEABASED-hanketta osarahoitti EU:n Interreg Central Baltic -ohjelma.

seabasedmeasures.eu

TARA JAAKKOLA

"Ravinteiden kuormitusta valuma-alueelta on vähennettävä, mutta samalla on selvitettävä, onko mahdollista käyttää merensisäisiä toimenpiteitä Itämeren tilan parantamiseksi. On tärkeää kasvattaa tietämystä pienen mittakaavan kokeilla ja pilottihankkeilla, kuten SEABASED-projektissa tehtiin."

– **Jouni Lehtoranta**, Suomen ympäristökeskuksen erikoistutkija ja SEABASED-hankkeen ohjausryhmän jäsen.

KUNNALLISTEN PUHDISTAMOIDEN JA TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

Ravinteita päätyy Itämereen myös teollisuuden ja kaupunkien jätevesien kautta pistekuormituksena.

Pistekuormituksen vähentäminen on usein kustannustehokkain ja nopein tapa leikata Itämeren ravinnekuormaa. Teollisuudessa esimerkiksi biokaasun tuotannosta sekä lannoitteiden valmistamisesta ja kuljettamisesta voi päätyä Itämereen ravinteita. Kunnallisten jätevedenpuhdistamoiden toimintaa on Itämeren alueella merkittävästi tehostettu, mutta puhdistamoille tulevat teollisuuden päästöt vaikeuttavat usein puhdistusta ja huonontavat puhdistustulosta.

BEST-hanke +

VALMISTUNUT 2020

KUNNALLISTEN PUHDISTAMOIDEN PÄÄSTÖT

KUNNALLISILLE PUHDISTAMOILLE päättyy koko Itämeren alueella edelleen teollisia jätevesiä, jotka huonontavat puhdistustulosta ja lisäävät haitallisten aineiden sekä ravinteiden päästöjä Itämereen. Vuonna 2020 päättyneen **BEST-hankkeen** (Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment) tavoitteena oli tehostaa teollisten jätevesien puhdistusta kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla. Tähän pyrittiin parantamalla teollisuuden, puhdistamoiden ja viranomaisten välistä yhteistyötä ja osaamista.

BEST-hanke toteutettiin vuosina 2017–2020 yhteensä 16 suomalaisen, virolaisen, latvialaisen, puolalaisen ja venäläisen partneriorganisaation voimin. Hankkeen vetäjänä toimi Helsingin kaupunki ja sen rahoitti EU:n Interreg Baltic Sea Region -ohjelma.

Säätiön vastasi hankkeessa teollisten jätevesien käsittelysuositusten laatimisesta sekä niiden käytön tukemisesta. Lisäksi säätiö koordinoi ja tuki paikallisten vesiyhtiöiden ja kuntien kehitystyötä ja pyrki korjaamaan hankkeessa tunnistettuja epäkohtia Baltian maiden ympäristöluvituksessa. Hankkeen tuloksia esiteltiin loppuwebinaareissa Itämeren alueen maissa syyskuussa ja politiikkasuositukset julkaistiin verkkosivuilla loppuvuodesta.

"Vain muutamaa päivää ennen joulua sähköpostiini tipahti viesti, jota avatessa minulta pääsi spontaani etätöissä ahkeroivaa perhettä kummastuttanut riemunkiljunta. Koillis-Viron raskaan teollisuuden ympäristölupakäytäntöjä on päätetty muuttaa! Päätös tulee hyvin konkreettisesti vähentämään Suomenlahtea saastuttavien päästöjen määrää."

– Marjukka Porvari, Puhdas Itämeri -hankkeiden johtaja

johnnurmisenasaatio.fi/hankkeet/best-hanke

Lvivin biokaasuhanke

TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

HANKKEESSA rakennetaan **tehostettu fosforinpoisto Ukrainan Lviviin valmistuvan biokaasulaitoksen jätevesille**. Kaupunki on Itämeren valuma-alueella, ja hankkeella varmistetaan, ettei biokaasuntuotannon raaka-aineena käytettävän lietteen sisältämä fosfori päädy rehevöittämään Itämerta. Tehokkaan fosforinpoiston avulla voidaan estää noin 170 tonnin vuosittainen fosforipäästö vesistöihin.

Biokaasulaitoksen rakennustöiden odotetaan käynnistyvän vuoden 2021 aikana. Vuonna 2021 säätiö kilpailuttaa ja tekee sopimuksen konsulttityöstä fosforinpoistoinvestointien hankintaan tarvittavien asiakirjojen valmistelemiseksi. Biokaasulaitosta rahoittavat Euroopan jälleenrakennuspankki EBRD, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO ja energiarahasto E5P.

johnnurmisenlaatio.fi/hankkeet/lvivin-biokaasuhanke

"Suomi on Venäjän ohella Euroopan ainoa maa, josta löytyy fosforilannoitteen raaka-aineena käytettävää apatiittikiveä. Suomi on siis merkittävä lannoitteiden tuottaja ja valtaosa lannoiteviennistä kulkee meriteitse. Suomella olisikin hyvät edellytykset profiloitua lannoitteiden merikuljetusten ympäristövastuullisuuden edelläkävijänä."

– Eeva Tähtikarhu, projektipäällikkö, Puhdas Itämeri -hankkeet

Sustainable Biogas -hanke

TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

BIOKAASU on ilmastoystävällinen energiamuoto. Se voi kuitenkin aiheuttaa riskin ravinteiden pääsemisestä vesistöihin, jos tuotannossa syntyvien mädätteiden ja biokaasulaitosten jätevesien käsittelyä ei ole suunniteltu huolellisesti. Maaliskuussa 2020 käynnistyneen **Sustainable Biogas -hankkeen** tavoitteena on edistää biokaasun tuotannon kestävyttä vesiensuojelun näkökulmasta. Työssä kehitetään kestäviä toimintatapoja niin biokaasulaitosten toimintaan kuin mädätteiden käsittelyyn ja hyödyntämiseen..

Hanke on alkanut biokaasun tuotannon ja mädätteiden käytön ravinteidenhallinnan nykytilan kartoituksilla. Seuraavaksi aloitetaan biokaasuntuotannon ravinnepäästöjen vähentämiseen liittyvien kehitysuunnitelmien teko. Sidosryhmien kanssa tehdään läheistä yhteistyötä sekä nykytilan selvitystyössä että kehitysehdotuksia laadittaessa. Koronatilanteen salliessa parhaita käytäntöjä ja kokemuksia haetaan opintomatkoilta Ruotsiin ja Saksaan.

John Nurmisen Säätiö toteuttaa hankkeen yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry:n, Latvian valtiollisten ympäristöpalvelujen sekä Latvian Biokaasuyhdistyksen kanssa. Hanke on EU:n Interreg Central Baltic -ohjelman osarahoittama

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

johnnurmisenlaatio.fi/hankkeet/sustainable-biogas

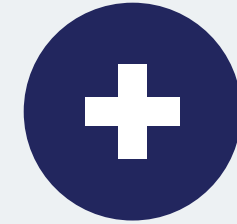
Lannoitelaivaus- hanke

TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

LANNOITELAIVAUH-HANKKEEN tavoitteena on ehkäistä lannoitteiden merikuljetuksista aiheutuvia ravinnepäästöjä koko Itämeren alueella. Vuonna 2020 hankkeessa selvitettiin satamien lannoitelastaukseen sekä lastiruumien pesuun liittyviä ravinnepäästöriskejä sekä parhaita tekniikoita ja käytäntöjä niiden ehkäisyyn.

Vuonna 2021 hanke jatkaa yhteistyötä alan keskeisten toimijoiden (mm. satamat, satamaoperaattorit, lannoitteita kuljettavat varustamot ja lannoitevalmistajat) kanssa. Yhteistyöhön pyritään saamaan mukaan koronatilanteen aiheuttamat rajoitukset huomioiden myös tärkeimpiä lannoitesatamia muista Itämeren maista. Tavoitteena on kerätä yhteen ja jakaa eri toimijoiden välillä hyviä käytäntöjä ja tekniikoita, joiden avulla lannoitekuljetusten ravinnepäästöjä voidaan minimoida. Lisäksi hankkeessa jatketaan yhteistyötä suomalaisten ympäristöviranomaisten kanssa, jotta satamien ympäristöluvituksessa ja lupien valvonnassa voidaan huomioida ravinnepäästöjen seuranta sekä ehkäisy parhaalla mahdollisella tavalla.

johnnurmisenlaatio.fi/hankkeet/lannoitelaivaus-hanke

TOTEUTETTUIJEN HANKKEIDEN SEURANTA

Säätiö seuraa aktiivisesti muun muassa Venäjällä ja Valko-Venäjällä jo päättyneitä puhdistamohankkeita, joissa se on ollut mukana rahoittajana tai toteuttajana.

Myös eri hankkeissa tuotettujen politiikkasuositusten ja ohjeistusten käyttöönottoa seurataan. Vuonna 2020 päättyneen **BEST-hankkeen** osoittamia, teollisten jätevesien käsittelyyn liittyviä epäkohtia tuodaan esille esimerkiksi EU-komissiossa. Lisäksi vuonna 2019 päättyneessä **Lähikalahankkeessa** kertynyttä tietoa siirretään eteenpäin muille toimijoille, jotta turvattaisiin särkikaloista tehtyjen tuotteiden saatavuus jatkossakin.

KAROLINKA FORSMAN

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN YHTEISTYÖKUMPPANIT 2020–2021

Ab Rani Plast Oy, Algol Oy, Archipelago Sea Jazz, Arkkitehtitoimisto Virkkunen Oy, Asianajotoimisto Roihu Oy, Aventure Partners Oy, Aventure Partners Oy, BE WTR Oy, BMH Technology, Botnia Print Oy Ab, Cerion Solutions Oy, CF Rannikko Oy, Colossal Order Oy, DHL Freight (Finland) Oy, Digia Oyj, Diveice Sukelluskeskus Oy, Ele opiskelijasuuskunta, Emmaus Helsinki ry, Esbo Marthaförening rf, FremantleMedia Finland Oy, Golden Oriol Oy Ab, Helsingin juhlaviikot, Helsingin Matkailusäätiö, Helsinki International Horse Show, Hotel Rantapuisto, HyXo Oy, Hämeen Partioipiiri ry, Inasis Oy, JoyActor, Kind Optical Oy, KL-Lämpö Oy, Kovanen Capital Oy, Labnet Oy, Meriaura Oy, Népra Oy, NextUp Oy, Ocean Ladies, Osmia Oy, Oy Intiakeskus/India Centre Ab, Oy NRI Associates Ltd, Oy Nylund-Group Ab, Plc Uutechnic Group Oyj, Porin Satama Oy, Porvoon seurakuntayhtymä, Premium Coffee Oy, Pyhän Henrikin Apteekki, Recognis Oy, RENium Advisors Oy, Rightware Oy, Run Fest, Safety Reflector Finland Oy, Salesforce, SHg Consulting Oy, Skipperi, Suomen Palautuspakkaus Oy, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, Suomenlinnan matkailuexpert Oy, Suomenlinnan Pursiseura / Viaporin Tuoppi, Superson Oy, Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Ticketmaster Suomi, Tiede-lehti, Tiede Luonto -lehti, T-Media Oy, Tuiki Finland Oy, Tuoriniemi Dream Oy, Vaasan yliopisto, VG-Shipping Oy.

♥ **Kiitämme kaikkia** meille lahjoituksen tehneitä sekä pro bono -työtä ja palveluita lahjoittaneita, teidän avullanne työmme jatkuu!

#MEIDÄNMERI-kampanjan ja säätiön Puhdas meri -lahjoituslupakauden kautta toimintaamme tuki aiempaa suurempi joukko kertalahjoittajia. Ympärivuotisesti Itämeren ja sen perintöä lähtivät pelastamaan monet säännölliset lahjoittajat heti, kun kuukausilahjoittamisesta tuli mahdollista.

YRITYSYHTEISTYÖ VUONNA 2020

SÄÄTIÖN **pääkumppaneina** toimivat vuonna 2020 Supercell, Moomin Characters, Sanoma, Orion, Yara, Kotimaan Energia, Fortum sekä Greta Maria Lindblom Stiftelse. Lisäksi Ålandsbanken aloitti uutena pääkumppaninamme. Moomin Charactersin kanssa toteutetun #MEIDÄNMERI-kampanjan myötä työtämme tuki lähes sata yritystä. Saimme myös merkittävät pääkumppanitasen lahjoitukset Lidliltä ja Tokmannilta onnistuneiden ja näkyvien yhteistyökampanjoiden ansiosta.

Säätiön **avainkumppaneita** olivat vuonna 2020 mm. Visma, HalpaHalli, Climecon, Dermosil, Oy Julius Tallberg Ab, Partioaitta, Metso, Cubus, Viking Line, Kiilto, Kuusakoski Group, Golden Oriol sekä Lappuan Kankurit. Pro bono -lahjoituksia antoivat mm. Lakiasiaintoimisto Roschier (lakiasiainsaaminen),

Hopkins Oy (digitaalinen kehitystyö), Sanoma Media Finland (lahjoitettu mediatila), sekä Lakiasiaintoimisto Amos Oy (testamentit).

Säätiö valittiin yleisöäänestyksellä kolmannen kerran Partioaitan Ympäristöbonuksen saajaksi. Saimme hienoa näkyvyyttä kumppaneidemme avulla useilla foorumeilla, kuten maan merkittävimmässä lääkealan tapahtumissa yhdessä Orionin kanssa sekä Døds Challenge Helsinki -uimahyppytapahtumassa.

Säätiön **yrityskumppanit** osallistuivat lisäksi aktiivisesti Itämeripäivään: muun muassa Sponda lahjoitti kattavaa näkyvyyttä kauppakeskuksissaan, Wärtsilä toteutti Project Aware -sukellussiivoustopahtuman ja Vesiurheilukeskus Laguuni järjesti rantojen siivouksen maailmanennätystempauksen.

♥ Tule mukaan Itämeren pelastusjoukkoihin!

Itämeren suojele ja sen kulttuuriperinnön pelastaminen tuleville sukupolville on aina ajankohtainen tapa toteuttaa yrityksen ympäristötyötä ja yhteiskuntavastuuta. John Nurmisen Säätiön yrityskumppaniksi ryhtymällä yrityksesi tai yhteisösi on mukana tekemässä konkreettista ja tuloksellista Itämeren suojelutyötä ja varmistamassa, että Itämeren perintö siirtyy myös tuleville sukupolville.

Yhteistyön myötä saat tietoa Itämerestä, toimenpiteistämme sen tilan parantamiseksi, katsauksia Itämeren kiehtoviin tarinaihin sekä löydät samat arvot jakavia ihmisiä.

Pelastetaan yhdessä #MEIDÄNMERI

”

MOOMIN CHARACTERSIN ja John Nurmisen Säätiön #MEIDÄNMERI-kampanjan avulla levitetään tietoa erilaisista keinoista auttaa Itämerä sekä kerätään varoja John Nurmisen Säätiön työhön Itämeren ja sen perinnön suojelemiseksi. Vuoden 2020 alussa startannut kampanja päättyi kesällä 2021.

John Nurmisen Säätiö on käynnistänyt kampanjassa kerättyjen varojen turvin uusia hankkeita, ratkonut Itämeren visaisia ongelmia sekä laajentanut nykyistä toimintaansa. Lahjoitusvaroilla on tuettu muun muassa Lannoitelaivaus-hanketta, Muistojen meri -hanketta, Lantakierrätyshanketta ja Rannikkoruokohanketta.

www.meidanmeri.fi
#MEIDÄNMERI #VÄRTHAV #OURSEA

"ITÄMERI oli Tove Janssonille tärkeä vapauden ja turvallisuuden symboli sekä Muumi-tarinoiden innoittaja. Halusimme kantaa kortemme kekoon sen puhdistamiseksi, ja niin Muumien 75-vuotisjuhlavuodeksi syntyi #MEIDÄNMERI-kampanja. Valitsimme John Nurmisen Säätiön lahjoitusten kohteeksi, koska säätiö on kansainvälisen tason edelläkävijä merensuojelutyössä ja on tehnyt erittäin merkittävää ja tunnustettua työtä Itämeren puhdistamisessa. Säätiö oli paras mahdollinen taho toteuttamaan tämän mittakaavan hanke."

– Roleff Kråkström, toimitusjohtaja, Moomin Characters Oy Ltd

"KOTIMAAN ENERGIAN Vihreä valinta -palvelun avulla sähkösopimukseen saa uusiutuvaa vesi-, tuuli- ja aurinkoenergiaa. Vihreään valintaan sisältyy Kotimaan Energian vuosittainen tuki säätiölle. Viime vuoden tuella voidaan vähentää yli 1,7 miljoonaa kiloa sinilevää Itämerestä. Asiakkaamme arvostavat kumppanuuttamme rakkaan Itämeren puolesta."

– Antti Niemelä, Business Manager, Kotimaan Energia

CLIMECON

"SUOMENLAHTI ja Itämeri on ollut mun 'leikkikenttä ja ihmemaa' jo lapsesta saakka. Uskon, että jokainen purjehtija ja vesillä liikkuja haluaa tehdä parhaansa Itämeren tilan parantamiseksi. Mä voin tehdä sen omalla toiminnallani ollessani merellä ja tukemalla yritykseni Climeconin kautta John Nurmisen Säätiötä, joka tekee pitkäjänteistä työtä Itämeren suojelemiseksi. Nykyään ymmärrän entistä paremmin myös rannikkovesien merkityksen maapallon hiilinieluina, ja se on jo osaltaan syy toimia näiden matalien ja herkkien rannikkovesien hyväksi".

– **Tommi Uksila**, toimitusjohtaja, Climecon Oy

HalpaHalli

"KOKKOLAN HALPAHALLI OY lähti John Nurmisen Säätiön kumppaniksi tukeakseen säätiön arvokasta työtä Itämeren hyväksi. Itämeri pelastuu tuleville sukupolville vain konkreettisten tekojen tuloksena. HalpaHalli on aina korostanut vastuullisuutta ja ympäristöarvoja. Itämeren hyvinvointi on minulle myös henkilökohtaisesti tärkeä. Veneilemme perheen kanssa Itämerellä sekä vietämme kesiä mökillämme Tankarin historiallisella majakkasaarella."

– **Janne Ylinen**, toimitusjohtaja, Kokkolan HalpaHalli Oy

TOKMANNI

"YHDESSÄ John Nurmisen Säätiön kanssa pystyimme tarjoamaan sekä meille että asiakkaillemme fiksun tavan pitää Itämerestä huolta. Pisara – Itämeren puolesta -nimellä kulkeva yhteistyö toi Itämeren tilaa ja suojelutyötä näkyväksi Tokmanneilla sekä tarjosi konkreettisen keinon osallistua Itämeren suojeluun. Tokmanni lahjoitti kesän 2020 kampanjassa jokaisesta myydyistä Pisara-tuotemerkin tuotteesta 5 senttiä Itämeren suojeluun, ja säätiölle luovutettu loppusumma oli huikeat 53 000 euroa. Haluamme kiittää asiakkaitamme siitä, että he ovat ostaneet Pisara-tuotteitamme ja siten lähteneet mukaan tukemaan tärkeää Itämeren suojelutyötä."

– **Emilia Koski**, vastuullisuuspäällikkö, Tokmanni

ORION

"ITÄMEREN SUOJELUTYÖ on meille luonteva kohde, sillä meillä on toimintaa sen kaikissa ympärysvaltioissa. Päätimme jatkaa yhteistyötä John Nurmisen Säätiön yhtenä päätukijana myös vuonna 2021, sillä haluamme tukea säätiön työtä pitkäjänteisesti."

– **Timo Lappalainen**, toimitusjohtaja, Orion

SÄÄTIÖN TOIMINNAN RAHOITUS VUONNA 2020

SÄÄTIÖN varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut on kerrottu tuloslaskelmassa Merikulttuuri ja Puhdas Itämeri -hankkeet kohdissa sivulta 56 alkaen. Merikulttuurin toiminnan kulujäämä vuonna 2020 oli -302 148 euroa (-101 401 euroa vuonna 2019). Puhdas Itämeri -hankkeiden tilikauden ylijäämä oli kokonaisuutena 496 729 euroa (485 885 euroa vuonna 2019). Säätiön tuloslaskelmassa tilikauden ylijäämä rahastosiirtojen jälkeen vuonna 2020 oli 2 363 149 euroa (534 291 euroa vuonna 2019).

Varainhankinnan tuotot olivat yhteensä 3 732 261 euroa. Yleislahjoituksina koko toiminnalle lahjoitettiin 2 032 438 euroa. Tämän lisäksi Puhdas Itämeri -hankkeille kohdistettuja lahjoituksia saatiin 1 644 340 euroa (1 743 142 euroa vuonna 2019) ja merikulttuurille 21 636 euroa (175 000 euroa vuonna 2019). Vantaanjoen kipsihankkeeseen saatiin lahjoituksia ja avustuksia yhteensä 111 051 euron (290 722 euroa vuonna 2019) arvosta. Sanoma Oyj:ltä saatiin lahjoituksena mediatilaa yhteensä 150 000 euron arvosta. Varainhankinnan kulut vuonna 2020 olivat 573 720 (539 929 euroa vuonna 2019). Kuluihin sisältyy mm. mediatilakuluja, palkkakuluja ja varainhankintakampanjoiden ja varainhankinnan digialustojen kehityskuluja (esim. CRM-järjestelmän käyttöönottokuluja). Lisäksi säätiö on panostanut kuukausilahjoittamisen mahdollistamiseen. Varainhankinnan tulos kulujen ja toimintaan kohdentamisen jälkeen oli 1 458 718 euroa (62 481 euroa vuonna 2019).

Säätiön taseen loppusumma tilikauden 2020 lopussa oli 14 973 513 euroa (12 468 444 euroa

vuonna 2019). Oma pääoma oli 14 554 327 euroa (12 175 246 euroa vuonna 2019).

Merikulttuuritoiminnan rahoitus ja kulut

Säätiön kirjamyynnin tuotot vuonna 2020 olivat 90 203 euroa (113 728 euroa vuonna 2019). Merikulttuuriin kohdennettuja lahjoituksia saatiin 21 636 euroa (175 000 euroa vuonna 2019) ja avustuksia 70 482 euroa (0 euroa vuonna 2019).

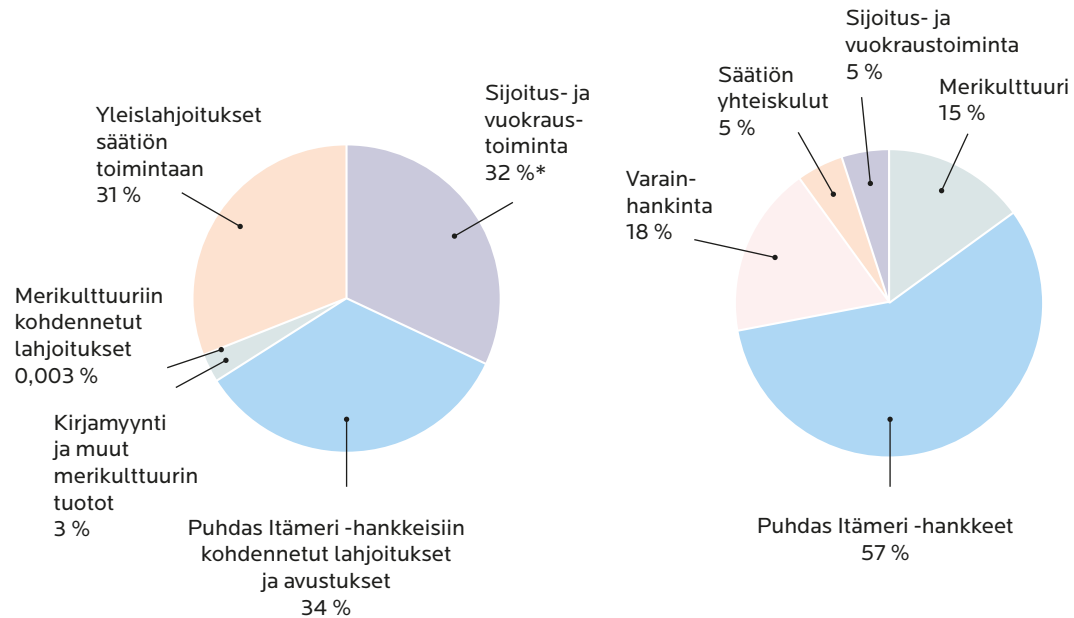
Merikulttuurin kulut olivat 489 352 euroa (395 332 euroa vuonna 2019). Kulttuuritoiminnan kulut koostuvat julkaisutoiminnan kuluista 176 981 euroa (177 380 euroa vuonna 2019) sekä diginäyttelyiden ja fyysisten näyttelyiden kuluista, joista Muistojen meri -hankkeen kustannukset olivat 94 556 euroa. Julkaisutoiminnan kuluihin sisältyvät mm. markkinointi- ja varastointikustannukset sekä uusien kirjojen tuotantokustannukset. Tuotantokustannukset muodostuvat mm. kuvaoikeushinnoista, kirjailijoiden palkkioista ja painokustannuksista. Kokoelmien kulut olivat 71 913 euroa (62 823 euroa vuonna 2019).

Säätiön kokoelmien arvo taseessa oli 735 897 euroa (725 007 euroa vuonna 2019).

Puhdas Itämeri -hankkeiden rahoitus ja kulut

Itämeren suojeluun kohdennetut lahjoitukset ohjataan Puhdas meri II -rahastoon. Rahasto käsitellään säätiön omassa pääomassa erillisenä sidottuna rahastona, jonka pääomaa voidaan käyttää vain rahaston

”

KUVA 1. JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN TUOTTOJEN JAKAUTUMINEN VUONNA 2020.

Säätiö rahoittaa toimintansa lahjoitusvaroilla, avustuksilla, julkisella rahoituksella sekä vuokraus- ja sijoitustoiminnan tuotoilla. Sijoitustoiminnan tulos oli vuonna 2020 poikkeuksellisen hyvä varainhoitajan vaihtumiseen liittyvien arvopaperimyyntien vuoksi. Tuottoja saatiin myös kirja- ja tuotemyynnistä sekä esimerkiksi tapahtumien pääsylippumyynnistä. Yleislahjoitusten avulla säätiö voi varmistaa toimintansa jatkuvuutta, mihin sisältyy myös merellisen kulttuurisäilytyksen tuottaminen.

* Sijoitustoiminnan tulos oli vuonna 2020 poikkeuksellisen hyvä varainhoitajan vaihtumiseen liittyvien arvopaperimyyntien vuoksi.

KUVA 2. JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN KULUJEN JAKAUTUMINEN VUONNA 2020.

Kuvassa esitetään John Nurmisen Säätiön kulujen jakautuminen. Säätiön toiminnasta valtaosa oli Itämeren suojelutyötä. Lahjoitetuista varoista ohjattiin vuonna 2020 John Nurmisen Säätiön varsinaiseen toimintaan ja hankkeisiin noin 72 %, ja varainhankintaan sekä hallintoon noin 28 %. Puhdas Itämeri -hankkeiden kulut vuonna 2020 olivat 1 774 857 euroa (1 910 500 euroa vuonna 2019). Projektikuluihin sisältyy säätiön omien asiantuntijoiden ja viestinnän palkkakuluja, matkakuluja, asiantuntijapalveluita sekä hankkeiden investointikustannuksia. Puhdas Itämeri -hankkeille saaduista lahjoituksista on vähennetty niitä koskeva osuus varainhankinnan kuluista. Huom. säätiön sijoitus- ja vuokraustoiminnan kulut katetaan sijoitustoiminnan tuotoista, ei lahjoitusvaroista. Osa säätiön hankkeista on EU-rahoitteisia tai muuten julkisesti rahoitettuja.

sääntöjen mukaiseen käyttötarkoitukseen. Rahaston pääoma 31.12.2020 oli 4 677 401 euroa (3 559 082 euroa vuonna 2019). Puhdas Itämeri -hankkeiden tilikauden ylijäämä oli kokonaisuutena 496 729 euroa (485 885 euroa vuonna 2019). Rahastoon siirrettiin 1 118 319 euroa (37 509 vuonna 2019).

Säätiön Puhdas Itämeri -hankkeiden tuotot olivat yhteensä 2 271 586 euroa (2 396 385 euroa vuonna 2019). Säätiön saaman julkisen rahoituksen määrä vuonna 2020 oli 573 577 euroa (653 243 euroa vuonna 2019), joka koostuu EU:n rahoitusosuuksista sekä ympäristöministeriön myöntämästä tuesta Vantaanjoen kipsihankkeelle.

Säätiö sai vuonna 2020 merkittävän testamenttilahjoituksen. Tilinpäätöstä laadittaessa kuolinpesä oli edelleen jakamatta. Testamentin myötä saatavasta lahjoituksesta on kirjattu tilikauden 2020 tuotoiksi Puhdas Itämeri -hankkeille 689 236 euroa. Testamenttilahjoitukseen sisältyi Mikkelin keskustassa olevan huoneiston ja Virolahdella olevan Pajulahtiniminen maatila peltoineen, metsineen, traktoreineen ja irtaimistoineen. Lahjoittajan tahdon mukaisesti lahjoitus kohdennetaan Itämeren suojeluun ja sijoitetaan Puhdas meri II -rahastoon.

Säätiön varainhoito

Säätiön varallisuutta hoidetaan suunnitelmallisen tuottavasti. Säätiö ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelumiseksi. Säätiön hallitus seuraa sijoitusten tuottoa säännöllisesti kokouksissaan. Säätiön varallisuus on pyritty hajauttamaan vähäriskisiin sijoituksiin. Säätiön sijoitussalkun varojen hoidosta vastasi eQ. Säätiö kilpailutti varainhoidon, ja varainhoitajaksi kaudelle 2021–2023 valittiin Evli. EQ:n kiinteistörahasijoitukset voidaan lunastaa kesäkuun lopussa 2021. Muut sijoitukset lunastettiin vuoden lopussa ja varat siirrettiin Evlille. Sijoitustoiminnan tulos oli vuonna 2020 poikkeuksellisen hyvä varainhoitajan vaihtu-

miseen liittyvien arvopaperimyyntien vuoksi. Kulujen jälkeen sijoitustoiminnan tulokseksi jäi 1 900 284 euroa (220 042 euroa vuonna 2019). Vuonna 2020 säätiö on siirtynyt arvostamaan sijoitussalkkunsaa hankintamenoa tai alhaisempaan markkina-arvoon aiemman käypään arvoon arvostamisen sijasta.

Vuonna 2020 (31.12.2020) säätiön sijoitusten arvo oli 11 275 680 euroa vuonna (10 064 142 euroa vuonna 2019). Säätiön sijoitettava varallisuus koostuu Länsi-Pasilassa sijaitsevan Huolintatalon osakkeista sekä varainhoitajan hoidossa olevasta omaisuudenhoitosalkusta. Joulukuusta 2017 lähtien säätiön omaisuutta on hoidettu yhdessä sijoitussalkussa. Salkun realisoituneista tuotoista maksettiin korkoa Puhdas Meri -rahaston pääomalle 621 590 euroa (91 553 euroa vuonna 2019).

Vuokraustoiminta

John Nurmisen Säätiö omistaa noin 12,90 % Kiinteistö Oy Pasilankatu 2:n osakekannasta Länsi-Pasilassa. Huolintatalossa sijaitsevat myös säätiön toimitilat ja kokoelmat. Ne tilat, jotka eivät ole säätiön käytössä, ovat vuokrattuna. Vuoden 2020 lopussa säätiöllä oli vuokraamatonta tilaa 232,4 m², ja lisäksi kaksi vuokra-laista irtisanoivat vuokrasopimuksensa. Vuonna 2020 vuokratuotot pysyivät käytännössä entisellään, mutta niiden osalta tilanne saattaa huonontua vuonna 2021. Vuokratuotot olivat 154 804 euroa (159 525 euroa vuonna 2019) ja säätiön vuokraustoiminnan tulos vuonna 2020 oli 73 721 euroa (68 510 euroa vuonna 2019).

John Nurmisen Säätiön yhteiskulut

Säätiön yhteiskulut olivat yhteensä 145 837 euroa (163 717 euroa vuonna 2019). Ne koostuivat henkilöstökuluista 126 062 euroa (113 084 euroa vuonna 2019) sekä muista kuluista 19 775 euroa (50 633 euroa vuonna 2019). Säätiön yhteiskuluissa esitetään mm. hallituksen ja johdon palkkiot ja kulut.

Lähipiiri

Säätiö ei ole antanut lähipiiriin kuuluville rahalainoja eikä avustuksia. Kaikki liiketoimet lähipiirin välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti käyvin arvo in ja säätiön etua ajatellen. Lähipiiritoiminta on dokumentoitu sopimuksin. Lähipiiritapahtumat löytyvät tilinpäätöksen sivulta 66.

Säätiö on muuttanut Huolintatalossa toisiin tiloihin, jotka palvelevat paremmin säätiön tarpeita ja kasvannutta toimintaa. Uudet tilat on vuokrattu JN Uljas Oy:ltä. Muuton yhteydessä vanhat tilat jäivät edelleen säätiölle, ja lisäksi säätiö osti Juha Nurmiselta häneltä vuokralla olleen osuuden. Samassa kaupassa säätiö myi Juha Nurmiselle muista tiloistaan erillään olevan toimistotilan. Kauppa toteutui joulukuussa 2020. Säätiön toimitilat ovat Länsi-Pasilan Huolintatalon neljännessä kerroksessa. Säätiö maksoi Juha Nurmiselle toimitilavuokrina 6855 euroa (27 237 euroa vuonna 2019). Yhtiövastikkeina ja varastovuokrina säätiö maksoi 127 272 euroa (150 221 vuonna 2019) lähipiirin kanssa yhteisesti omistetulle kiinteistöosakeyhtiölle, jonka yhteisissä tiloissa on näytteillä merkittävin osa säätiön kokoelmista. Säätiön tilat ovat vuokratuina. Säätiön postitus- ja kuljetuspalvelut, 9 342 euroa vuonna 2020 (7 131 euroa vuonna 2019), on osin ulkoistettu JN Uljas Oy:lle. Lisäksi Uljaalle on maksettu 59 849 euroa (6 355 euroa vuonna 2019) vuokraa autopaikoista, Huolintatalon ensimmäisen kerroksen toimistohuoneesta sekä uudesta toimitilasta.

Johdon ja hallituksen palkkiot

Vuonna 2020 säätiön toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 152 144 euroa (155 021 euroa vuonna 2019). Kaikki hallituksen jäsenet eivät ottaneet vastaan palkkiota hallitustyöskentelystä. Säätiön hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat tehneet vertailun säätiöiden, yhdistysten ja yritysten hallitus- ja kokouspalkkioiden suuruudesta, ja tämän perusteella

hallituksen näkemyksen mukaan hallituspalkkiot ovat tavanomaisia.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät, koronapandemian vaikutus säätiön toimintaan

Koronapandemiasta huolimatta säätiö edisti menestyksellisesti käynnissä olevia hankkeita ja aloitti ja suunnitteli uutta toimintaa. Joiltain osin suunnitelmia jouduttiin muuttamaan. Varainhankinnassa onnistuttiin erinomaisesti, ja säätiö ylitti vuodelle 2020 budjetoidun tuloksen. Poikkeusvuosi vaikutti erityisesti tapahtumien järjestämiseen. Koronapandemian vuoksi jouduttiin perumaan useita suunniteltuja ja näyttäviä #MEIDÄNMERI-yhteistyötapahtumia, mm. Messukeskuksen tapahtumat ja Skolmusiken-festivaali. Tapahtumien yhteyteen suunniteltujen lipaske-räysten tuotot jäivät odotettua vähäisemmiksi. Säätiön perinteinen syksyn päätapahtuma eli Helsingin kirjamesut pidettiin ainoastaan verkkotapahtumana, eikä säätiö toteuttanut jo vuodesta 2010 järjestettyä jokavuotista Club Itämeri -sidosryhmätilaisuutta. Koronapandemian aiheuttamista haasteista huolimatta sekä #MEIDÄNMERI-kampanjan että varainhankinnan kokonaistulos oli erinomaisella tasolla. Moomin Charactersin kanssa yhteistyössä päätettiin jatkaa kampanjaa heinäkuun 2021 loppuun asti.

Pandemian myötä säätiön henkilökunta siirtyi maaliskuusta 2020 lähtien pääosin etätöihin. Erilaisia varautumissuunnitelmia työstettiin, ja pandemian vaikutukset taloudelliseen tilanteeseen arvioitiin ja säätiön työn jatkuminen varmistettiin. Säätiön henkilökunta jaksoi haasteista huolimatta hyvin, ja erilaisia toimenpiteitä etätöissä selviytymiseen ja myöhemmin jaksamiseen otettiin käyttöön. Henkilökunta palkittiin hyvästä tuloksesta ylimääräisellä vapaapäivällä jouluna.

Säätiön toiminnan rahoitus on pitkällä aikavälillä riippuvaista hyvästä sijoitustoiminnan tuloksesta. Pääomaa ei haluta syödä perustoiminnan rahoittamiseksi. Vaikka säätiö onnistui varainhankinnassaan

vuonna 2020 ja nykyisten yrityskumppanuuksien valossa säätiön toiminnan rahoitus seuraavaksi kahdeksi vuodeksi on riittävä, on säätiön tärkeää tähdätä riittävän laajaan ja kestäväan lahjoittajapohjaan myös pitkällä tähtäimellä. Pandemian vaikutukset talouteen tulevat todennäköisesti näkymään vuoden 2021 vuokratuottojen pienentymisenä. Vuonna 2021 ei vielä tulla pääsemään kaikkien säätiön tilojen täysiin vuokratuottoihin. Tähän vaikuttaa sekä muutos yritysten tilantarpeessa että koventunut kilpailu liiketilojen vuokraamisessa Pasilassa uusien toimistokompleksien valmistuttua.

Säätiö keskittyy vaikuttaviin ja mitattaviin hankkeisiin, ja sen toiminnan tavoitteellisuus ja tuloksellisuus auttaa sitä erottumaan muista toimijoista. Säätiöllä on hyvä maine ja julkisuuskuva, mutta sen tunnettuus suuren yleisön joukossa on heikohko, mikä on haastavaa erityisesti yksityisvarainhankinnassa. Tunnettuuden lisäämiseksi säätiö panostaa jatkossakin mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan, ja kertoo toiminnastaan näkyvästi. Säätiö kertoo lahjoitusvarojen käytöstä avoimesti ja läpinäkyvästi omissa ja yhteistyökumppaniensa kanavissa sekä mediassa. Säätiön toiminnallista luonnetta pyritään jatkossakin korostamaan erotukseksi säätiöistä, jotka toimivat joko viestinnällisin keinoin tai apurahoja jakamalla.

Säätiön julkaisuissa vaalitaan merellistä kulttuuri-perintöä, joten se eroaa muusta kaupallisesta kirjatarjonnasta. Kirja-alan myynnilliset haasteet ovat tästä syystä osuneet säätiön julkaisuohjelmaan viiveellä. Kohdeyleisön ikääntyminen sekä sisältöjen siirtymisen digitaalisiksi ja verkkoon näkyy myös merellisen kulttuurin kuluttajakunnassa. Tästä syystä säätiö on laajentanut käsittelemiensä aiheiden ja ilmiöiden esittelytapaa kirjojen ohella uusiin sisällönjakotapoihin. Säätiö tulee panostamaan tulevaisuudessa erityisesti digitaalisiin ja virtuaalisiin sisällönjakamisen muotoihin. Myytävät tuotteet, kuten kirjat, paperituotteet ja suolasaippua, siirtyvät säätiön vuoden 2020 lopussa perustaman tytäryhtiön Baltic Sea Services Oy:n vas-

tuulle. Baltic Sea Services Oy keskittyy ekologisesti kestävien fanituotteiden portfolion myymiseen sekä palvelu- ja kehitysliiketoiminnan kehittämiseen säätiön työn tukemiseksi.

John Nurmisen Säätiö ja Museoliitto sijoittivat kumpikin tammikuussa 2020 perustettuun Yhteinen perintö Oy:hyn 50 000 euroa. Tulevien vuosien haasteena on saada tämän alkupääoman turvin yrityksen liiketoiminta kestäväälle pohjalle. Hallitus hyväksyi joulukuun 2020 kokouksessa Baltic Sea Services Oy:n perustamisen ja säätiön 100 000 euron sijoituksen yhtiön osakepääomaan. Tulevien vuosien haasteena on saada tämän alkupääoman turvin yrityksen liiketoiminta kestäväälle pohjalle.

Säätiön hallinto ja organisaatio

Säätiön operatiivista toimintaa johtaa toimitusjohtaja, ja sen toiminnasta vastaa hallitus. Hallitus hyväksyy hankkeiden tavoitteet ja budjetit. Lisäksi hallitus valvoo säännöllisesti hankkeiden ja projektien etenemistä sekä säätiön taloudellista tilaa. FT **Annamari Arrakoski-Engardt** nimitettiin asiamiehestä toimitusjohtajaksi kesäkuussa 2020.

Säätiön hallituksen vuosikokouksessa maaliskuussa 2021 hallituksen varapuheenjohtajaksi nimitettiin **Tommi Juusela**. Pitkäaikainen varapuheenjohtaja **Hannu Syrjänen** jatkaa hallituksen jäsenenä.

Hallitus kokoontui vuoden 2020 aikana seitsemän kertaa, joista kaksi oli sähköpostikokouksia.

Hallitus päätti vuonna 2019 alkaa valmistella yrityksen perustamista mm. säätiön tuotemyyntiä ja kustannusliiketoimintaa varten. Valmistelut yrityksen perustamiseksi jatkuivat vuonna 2020. Hallitus hyväksyi joulukuun kokouksessa Baltic Sea Services Oy:n perustamisen ja säätiön 100 000 euron sijoituksen yhtiön osakepääomaan. Sijoitus maksettiin tammikuussa 2021. Osakesijoituksen rahoitukseen ei käytetty lahjoitusvaroja. Uuden yrityksen hallituksen puheenjohtajaksi nimitettiin **Tommi Juusela**, ja muut hallituksen jäsenet ovat **Eeva Ahdekivi**, **Annamari**

ILKKA VUORINEN

Arrakoski-Engardt, Hannu Syrjänen sekä myöhemmin nimitettävä ulkopuolinen myynnin ja markkinoinnin asiantuntija. Yhtiö aloittaa toimintansa alkuvuodesta 2021.

Museoliiton ja John Nurmisen Säätiön omistaman Yhteinen Perintö Oy:n hallituksessa säätiötä edustavat hallituksen jäsen **Juho Lipsanen** sekä säätiön toimitusjohtaja **Annamari Arrakoski-Engardt**. Muita jäseniä ovat **Hanno Nevanlinna** Futuricelta, FMA Creations Oy:n toimitusjohtaja **Kimmo Levä**, Luontokeskus Haltian johtaja **Tom Selänniemi** sekä Museo- ja tiedekeskus Luupin johtaja **Jonna Tamminen**. Hallituksen puheenjohtajana toimii Kimmo Levä.

Hallitus vuonna 2020 (vasemmalta):

OTK, VTM, eMBA **Marja-Leena Rinkineva**,
OTK, ekonomi **Hannu Syrjänen** (vpj.),
OTK **Kaisa Olkkonen**,
kommodori, ST **Jukka Antero**,
KTM, merenkulkuneuvos **Juha Nurminen** (pj.),
OTK, LL.M (Columbia University) **Tommi Juusela**,
KTT **Eeva Ahdekivi**,
professori **Markku Ollikainen** ja
KTM **Juho Lipsanen**.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN ORGANISAATIO 2021

HALLITUS

Eeva Ahdekivi, Jukka Antero, Tommi Juusela (vpj.), Juho Lipsanen, Juha Nurminen (pj.), Kaisa Olkkonen, Markku Ollikainen, Marja-Leena Rinkineva, Hannu Syrjänen

JOHTO

Annamari Arrakoski-Engardt,
toimitusjohtaja

VIESTINTÄ

Kirsi Kurki-Miettinen,
viestinnän asiantuntija
Oona Piiroinen,
viestinnän asiantuntija

VARAINHANKINTA

Erkki Salo,
varainhankintajohtaja
Ari Rytönen,
yritysvarainhankkija
Mert Sola,
varainhankintakoordinaattori

HALLINTO

Minna Jämsen,
toimitusjohtajan ja hallinnon
assistentti
Anni Kujala,
koordinaattori,
hallinto ja palvelukehitys

MERIKULTTUURI

Maria Erkheikki,
julkaisu- ja kokoelmavastaava
(vanhempainvapaalla)
Elina Tuomarila,
kulttuurituottaja
(vanhempainvapaan sijainen)

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Marjukka Porvari, johtaja
Elena Kaskelainen, projektipäällikkö
Miina Mäki, projektipäällikkö
Henri Nikkonen, projektipäällikkö
Anna Saarentaus, projektipäällikkö
Maija Salmiovirta, projektipäällikkö
Eeva Tähtikarhu, projektipäällikkö

Yhteistyön edistämiseksi ja tiedon jakamiseksi Puhdas Itämeri -hankkeilla on **neuvonantajaryhmä**.
Jäsenet vuonna 2020: **Johanna Buchert** (LUKE), **Ilkka Herlin** (BSAG), **Lea Kauppi** (SYKE), **Esa Nikunen** (Helsingin kaupunki/ ympäristöpalvelut), **Anja Nystén** (NEFCO), **Liisa Pietola** (MTK), **Helena Tuuri** (UM) ja **Liisa Rohweder** (WWF).
Neuvonantajaryhmän puheenjohtajana toimii John Nurmisen Säätiön hallituksen jäsen **Kaisa Olkkonen**. Muut säätiön edustajat ovat toimitusjohtaja **Annamari Arrakoski-Engardt** ja hallituksen puheenjohtaja **Juha Nurminen**.

TULOSLASKELMA

Varsinainen toiminta

2020

2019

MERIKULTTUURI

Tuotot

Kirjamyynti	90 203,29	113 728,23
Merikulttuuriin kohdenneet lahjoitukset	21 636,39	175 000,00
Saadut avustukset	70 482,51	0,00
Kokoelmien tuotot	4 706,63	1 550,29
Muut tuotot	176,06	3 651,76
Tuotot yhteensä	187 204,88	293 930,28

Kulut

Henkilöstökulut	-151 548,41	-141 349,62
Poistot	-597,60	-1 642,08
Muut kulut	-311 801,46	-257 677,58
Varaston muutos	-25 404,94	5 337,36
Kulut yhteensä	-489 352,41	-395 331,92

Merikulttuuri yhteensä **-302 147,53** **-101 401,64**

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Tuotot

Hankeisiin kohdenneet lahjoitukset	1 644 340,15	1 743 142,33
Hankkeiden tuotot	53 669,09	0,00
Saadut avustukset	573 576,73	653 242,93
Tuotot yhteensä	2 271 585,97	2 396 385,26

Kulut

Henkilöstökulut	-734 785,68	-638 430,21
Poistot	-2 390,40	-233,88
Muut kulut	-1 037 680,83	-1 271 836,01
Kulut yhteensä	-1 774 856,91	-1 910 500,10

Puhdas Itämeri -hankkeet yhteensä **496 729,06** **485 885,16**

2020

2019

YHTEISKULUT

Kulut

Henkilöstökulut	-126 062,28	-113 084,12
Muut kulut	-19 774,69	-50 633,13
	-145 836,97	-163 717,25

Yhteiskulut yhteensä **-145 836,97** **-163 717,25**

Varsinaisen toiminnan tuotto/kulujäämä **48 744,56** **220 766,27**

VARAINHANKINTA

Tuotot

Saadut lahjoitukset	3 732 260,59	2 520 553,04
Kohdenneet lahjoitukset	-1 699 822,66	-1 918 142,33
Tuotot yhteensä	2 032 437,93	602 410,71

Kulut

Henkilöstökulut	-209 390,29	-202 040,40
Muut kulut	-364 329,83	-337 888,90
Kulut yhteensä	-573 720,12	-539 929,30

Varainhankinta yhteensä **1 458 717,81** **62 481,41**

	2020	2019
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Sijoitustoiminta		
<i>Tuotot</i>		
Osinkotuotot	0,00	114 074,12
Tuotot rahasto-osuuksista	142 370,66	9 903,66
Myyntivoitot	1 811 223,85	112 996,48
Tuotot yhteensä	1 953 594,51	236 974,26
<i>Kulut</i>		
Muut kulut	-53 310,63	-16 931,86
Kulut yhteensä	-53 310,63	-16 931,86
Sijoitustoiminta yhteensä	1 900 283,88	220 042,40
Vuokraustoiminta		
Vuokratuotot	154 804,28	159 525,35
Myyntivoitot	14 652,09	0,00
Vastikkeet	-95 735,04	-91 015,40
Tuotot yhteensä	73 721,33	68 509,95
Vuokraustoiminta yhteensä	73 721,33	68 509,95
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	1 974 005,21	288 552,35
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	3 481 467,58	571 800,03
Rahastosiirrot	-1 118 318,96	-37 508,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 363 148,62	534 291,07

TASE

Vastaavaa	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	8 964,04	5 628,04
Muut aineelliset hyödykkeet		
Taideteokset	218 893,91	218 893,91
Kartat, kirjat ja esineet	517 002,69	506 112,69
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	735 896,60	725 006,60
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	744 860,64	730 634,64
Sijoitukset	11 275 680,41	10 064 142,43
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 020 541,05	10 794 777,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset kirjat	40 052,25	15 440,12
Kirjat	82 582,14	132 599,21
	122 634,39	148 039,33
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	108 053,13	131 202,88
Muut saamiset	1 322 872,05	707 935,19
Siirtosaamiset	395 200,48	411 398,83
	1 826 125,66	1 250 536,90
Rahat ja pankkisaamiset	1 004 211,76	275 090,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 952 971,81	1 673 666,91
Vastaavaa yhteensä	14 973 512,86	12 468 443,98

TASE

Vastattavaa	2020	2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	142 168,69	142 168,69
Käyvän arvon rahasto	0,00	1 102 387,06
Puhdas Meri II -rahasto	4 677 400,51	3 559 081,55
	4 819 569,20	4 803 637,30
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 371 609,18	6 837 318,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 363 148,62	534 291,07
	9 734 757,80	7 371 609,18
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 554 327,00	12 175 246,48
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	63 730,28	65 490,16
Ostovelat	94 821,46	31 869,46
Muut velat	68 759,98	27 303,26
Siirtovelat	191 874,14	168 534,62
Lyhytaikainen yhteensä	419 185,86	293 197,50
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	419 185,86	293 197,50
Vastattavaa yhteensä	14 973 512,86	12 468 443,98

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pienyrityssäännösten mukaiseksi.

ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET

Aineellisten hyödykkeiden arvostaminen

Säätiön varsinaisen toiminnan muista aineellisista hyödykkeistä ei ole tehty poistoja. Muut aineelliset hyödykkeet -erä sisältää taideteoksia, karttoja, kirjoja ja esineitä.

Konttorikoneet ja kalusto on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisina poistoina on käytetty menojäännöspoistoa 25 %.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Sijoitusomaisuuden arvostaminen

Aikaisemmista tilikausista poiketen koko sijoitusomaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alhaisempaan markkina-arvoon.

Vuonna 2019 säätiön omistamat rahastosijoitukset ja osakkeet huoneisto-osakkeita lukuun ottamatta on arvostettu KPL 5:2a:n mukaan käypään arvoon. Tuolloin käyvän arvon muutos on kirjattu omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon.

Tilinpäätöksessä 2020 esitettäviä vuoden 2019 vertailutietoja ei ole muutettu uutta esitystapaa vastaavasti.

Kulujen kohdistusperiaatteet

Toiminnoille on kohdistettu niiden erilliskulut sekä lisäksi osuus yhteiskuluista. Yhteiskuluosuutta laskettaessa on noudatettu mahdollisimman tarkkaa aiheuttamisperiaatetta.

Lahjoitukset ja keräykset

Saadut lahjoitukset ja testamentit sekä keräystoiminnan tuotot tuloutetaan pääsääntöisesti suoriteperusteen mukaan kun saaminen on säätiön kannalta lopullinen. Tuloutuksessa noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Säätiö on saanut vuonna 2020 merkittävän testamenttilahjoituksen Marjatta Keipiltä. Tilinpäätöstä laadittaessa kuolinpesä on edelleen jakamatta. Testamentin myötä saatavasta lahjoituksesta on kirjattu tilikauden 2020 tuotoksi Puhdas Itämeri -hankkeille 689 236,84 euroa.

Perinnön arvostuksessa on noudatettu varovaisuuden periaatetta.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Säätiölle on 18.12.2020 perustettu tytäryhtiö Baltic Sea Services Oy, jonka osakepääoma on 100 000 euroa. Osakepääoma on maksettu tammikuussa 2021. Yhtiöllä ei ole yhtään liiketapahtumaa vuonna 2020.

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu Säätiölain 5:4.2 §:n nojalla. Säätiön hallitus katsoo, että yhdisteleminen on tarpeetonta oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi säätiön toiminnasta ja taloudellisesta asemasta.

Tytär- ja osakkuusyhtiöt

	Omistusosuus	Oma pääoma 31.12.2020	Tulos 2020
Baltic Sea Service Oy	100 %	100 000,00	ei toimintaa 2020
Yhteinen Perintö Oy	49 %	70 388,34	-29 611,66

Yhteinen Perintö Oy on perustettu 30.1.2020, ja yhtiön ensimmäinen tilikausi on päättynyt 31.12.2020.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot	2020	2019
Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin (ei sisällä palkkionsaajia)	19	17
Palkat	1 010 327,49	881 112,21
Palkkiot	31 484,39	46 622,58
Eläkekulut	156 296,69	152 588,95
Muut henkilösivukulut	23 678,09	14 580,61
	1 221 786,66	1 094 904,35

Säätiön harjoittama elinkeinotoiminta

Säätiön kirjamyynni on veronalaista elinkeinotoimintaa.
Vuonna 2020 veronalaista elinkeinotoimintaa oli myös Gypsum Initiative -hanke.

<i>Tuotot</i>		
Kirjamyynni	88 719,47	113 728,23
Palvelumyynti	53 669,09	0,00
Saadut lahjoitukset	20 254,20	50 000,00
Tekijänoikeuskorvaukset	1 483,82	1 512,24
Tuotot yhteensä	164 126,58	165 240,47
<i>Kulut</i>		
Henkilöstökulut	-45 177,67	-42 159,07
Konsulttipalkkiot ja muut hankekulut	-22 952,98	0,00
Kirjojen tuotantokustannukset	-71 878,18	-90 802,50
Markkinointi- ja jakelukulut	-39 534,44	-49 732,57
Varaston muutos	-24 807,04	5 313,95
Kulut yhteensä	-204 350,31	-177 380,19
Elinkeinotoiminnan tulos	-40 223,73	-12 139,72

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitustoiminta	2020	2019
<i>Tuotot</i>		
Osinkotuotot	0,00	114 074,12
Tuotot rahasto-osuuksista	142 370,66	9 903,66
Myyntivoitot	1 811 223,85	112 996,48
Tuotot yhteensä	1 953 594,51	236 974,26
<i>Kulut</i>		
Myyntitappiot	-39 809,94	-16 931,86
Arvonlennukset	-13 500,69	0,00
Kulut yhteensä	-53 310,63	-16 931,86
<i>Vuokraustoiminta</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Vuokratuotot	154 804,28	159 525,35
Myyntivoitot	14 652,09	0,00
Vastikkeet	-95 735,04	-91 015,40
Vuokraustoiminta yhteensä	73 721,33	68 509,95
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	1 974 005,21	288 552,35

Puhdas Itämeri -hankkeet	2020	2019
<i>Tuotot</i>		
Saadut lahjoitukset	1 644 340,15	1 743 142,33
Hankkeiden tuotot	53 669,09	0,00
Saadut avustukset	573 576,73	653 242,93
Yhteensä	2 271 585,97	2 396 385,26
Sijoitussalkun korko rahastolle	621 589,90	91 553,10
<i>Kulut</i>		
Henkilöstökulut	-734 785,68	-840 470,61
Poistot	-2 390,40	-233,88
Laite- ja kemikaalihankinnat	-38 406,22	-100 000,00
Konsulttipalvelut	-70 580,75	-70 138,90
Markkinointikulut	-390 566,54	-259 217,71
Matka- ja kokouskulut	-17 559,89	-72 023,10
Muut kulut	-520 567,43	-1 108 345,20
Kulut yhteensä	-1 774 856,91	-2 450 429,40
Puhdas Itämeri yhteensä	1 118 318,96	37 508,96
Rahastosiirto	1 118 318,96	-37 508,96
Puhdas Itämeri yhteensä	0,00	0,00

TASEEN LIITETIEDOT

Aineelliset hyödykkeet	2020	2019
Koneet ja kalusto		
Konttorikoneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	5 628,04	7 504,00
Lisäykset	6 324,00	0,00
Tilikauden poisto	-2 988,00	-1 875,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 964,04	5 628,04
Koneet ja kalusto yhteensä	8 964,04	5 628,04
Muut aineelliset hyödykkeet	2020	2019
Taideteokset		
Hankintameno 1.1.	218 893,91	218 893,91
Kirjanpitoarvo 31.12.	218 893,91	218 893,91
Kartat		
Hankintameno 1.1.	287 210,07	287 210,07
Lisäykset	10 890,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	298 100,07	287 210,07
Kirjat		
Hankintameno 1.1.	52 768,34	52 768,34
Kirjanpitoarvo 31.12.	52 768,34	52 768,34
Esineet		
Hankintameno 1.1.	166 134,28	166 134,28
Kirjanpitoarvo 31.12.	166 134,28	166 134,28
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	735 896,60	725 006,60
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	744 860,64	730 634,64
Sijoitukset	2020	2019
Omistukset omistusyhteisyrityksissä		
Yhteinen Perintö Oy, osakekannasta 49 %		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	50 000,00	0,00

	2020	2019
Pörssiosakkeet ja muut rahoitusinstrumentit		
Hankintameno 31.12.	9 307 414,12	8 029 277,52
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 293 913,40	9 131 664,58
Markkina-arvo 31.12.	9 379 306,34	9 131 664,58
Erotus	71 892,22	1 102 387,06
Muut saamiset		
EVLI asiakasvaratilin saldo	225 184,51	0,00
EQ asiakasvaratilin saldo	610 463,49	0,00
Yhteensä	835 648,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet		
Kiinteistö Oy Pasilankatu 2, osakekannasta 12,90 %		
Kirjanpitoarvo 1.1.	932 477,85	932 477,85
Lisäykset	194 814,07	0,00
Vähennykset	-31 172,91	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 096 119,01	932 477,85
Sijoitukset yhteensä	11 275 680,41	10 064 142,43
Oma pääoma	2020	2019
Peruspääoma	142 168,69	142 168,69
Käyvän arvon rahasto 1.1.	1 102 387,06	-320 857,22
Käyvän arvon rahaston muutos	-1 102 387,06	1 423 244,28
Käyvän arvon rahasto 31.12.	0,00	1 102 387,06
Muut sidotut rahastot		
Puhdas meri II -rahasto		
pääoma 1.1.	3 559 081,55	3 521 572,59
saadut lahjoitukset	1 644 340,15	1 743 142,33
muut tuotot	53 669,09	0,00
saadut avustukset	573 576,73	653 242,93
sijoitussalkun korko rahastolle	621 589,90	91 553,10
käytetty puhtaan meren hyväksi sääntöjen mukaisesti	-1 774 856,91	-2 450 429,40
pääoma 31.12.	4 677 400,51	3 559 081,55
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		
Ed. tilikausien voittovarot 1.1.	7 371 609,18	6 837 318,11
Ed. tilikausien voittovarot 31.12.	7 371 609,18	6 837 318,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 363 148,62	534 291,07
Oma pääoma yhteensä	14 554 327,00	12 175 246,48

Säätiöllä on yksi määrätarkoitukseen sidottu rahasto, Puhdas meri II -rahasto. Rahaston tarkoitus on toimia puhtaan Itämeren puolesta siten, että Itämeren luonto- ja käyttöarvot paranevat.

LÄHIPIIRI

Säätiön lähipiiriin kuuluvat asiamies, hallituksen jäsenet, heidän puolisonsa, lapset ja vanhemmat sekä sisarukset ja myös yhteisöt, joissa edellä mainituilla on määräysvalta. Myös säätiön tilintarkastajat kuuluvat lähipiiriin.

Lähipiiritapahtumissa on ilmoitettu olennaiset ja poikkeukselliset lähipiiritoimet. Esimerkiksi säätiön myymien tuotteiden (esim. kirjat) ostoa lähipiiriin tavanomaiseen yksityiskäyttöön ei ole sisällytetty lähipiiritapahtumiin.

Säätiö ei ole antanut lähipiiriin kuuluville rahalainoja eikä avustuksia. Lähipiiriin kuuluvien puolesta ei ole annettu takauksia tai vakuuksia.

Kaikki liiketoimet lähipiirin välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti käyvin arvoin ja säätiön etua ajatellen.

Tilikaudella 2020	Palkat ja palkkiot	Ostetut tavarat ja palvelut	Myödyt tavarat ja palvelut
Hallituksen jäsenet ja säätiön johto	152 143,55	387 897,66	49 697,19
Tilintarkastaja	0,00	28 182,00	0,00
Tilikaudella 2019	Palkat ja palkkiot	Ostetut tavarat ja palvelut	Myödyt tavarat ja palvelut
Hallituksen jäsenet ja säätiön johto	155 020,67	190 944,41	10 544,35
Tilintarkastaja	0,00	24 614,00	0,00

Sopimuksiin perustuvat lähipiiritapahtumat lajeittain eriteltynä

	2020	2019
Ostetut tavarat ja palvelut		
Toimitilavuokrat	59 848,58	33 592,45
Huoneistokauppa	190 994,19	0,00
Yhtiövastikkeet toimitiloista	127 272,45	150 220,80
<u>Ostetut palvelut</u>	<u>9 782,44</u>	<u>7 131,16</u>
Yhteensä	387 897,66	190 944,41

Liiketapahtumat myynnistä lähipiirille		
Toimitilavuokrat	2 880,84	9 750,08
Huoneistokauppa	45 825,00	0,00
<u>Kirjamyynti lähipiiriin kuuluville yrityksille</u>	<u>991,35</u>	<u>794,27</u>
Yhteensä	49 697,19	10 544,35

Vastuusitoumukset

	2020	2019
Taseeseen sisällyttömät leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	36 333,12	22 550,22
<u>Myöhemmin maksettavat</u>	<u>7 245,96</u>	<u>20 265,22</u>
Yhteensä	43 579,08	42 815,44

John Nurmisen Säätiö sr, 0895353-5
Tilikausi 1.1.-31.12.2020

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 4. maaliskuuta 2021

Juha Nurminen
Hallituksen puheenjohtaja

Juha Lipsanen

Jukka Anteroineen

Kaisa Olkkonen

Hannu Syrjänen

Markku Ollikainen

Marja-Leena Rinkineva

Eeva Ahdekivi

Tommi Juusela

Annamari Arrakoski-Engardt
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . 2021

Oy Tuokko Ltd
Tilintarkastusyhteisö

Terhi Latvala
KHT

Toimintakertomus ja tilinpäätös allekirjoitettu sähköisesti.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

John Nurmisen Säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet John Nurmisen Säätiö sr:n (Y-tunnus 0895353-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 2.363.148,62 euroa, antaa oikean ja riittävän kuvan säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia säätiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan säätiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyys voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

[2]

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta.

Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

[3]

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2,2 §:n edellyttämistä seikoista. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritettut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.

Lausuntomme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö ja sen tytäryhteisö on suorittanut toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä, 31. päivänä maaliskuuta 2021

Terhi Latvala
KHT

Oy Tuokko Ltd
Paciuksenkatu 25, 00270 Helsinki
Y-tunnus: 1731049-4, kotipaikka: Helsinki
Kotisivu: www.tuokko.fi

Elektroniski paraksts / Elektronisk signatūra / Elektronisk signatūra / Elektronisk signatūra
<https://sign.visma.net/document-check/80e4b557-6095-4394-a111-ad97f8ae0c>

VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

ALLEKIRJOITUKSET

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

UNDESKRIFTER

SIGNATURER

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

UNDESKRIFTER

authority to sign
representative
custodial

asemavistutus
nimerkipituloskeus
huotapiedunvivojo

stämningstulmakt
förmåteckningar
förvaltare

autoritet til å signere
representant
föresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

Elektroniski signat / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
<https://sign.visma.net/tdocument-check/80e4b557-6095-4394-a1f1-ad97f1aee0cf>

VISMA Sign
www.vismasign.com

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Postiosoite:
John Nurmisen Säätiö
Pasilankatu 2
00240 Helsinki

Sähköposti:
info@jnfoundation.fi
etunimi.sukunimi@jnfoundation.fi

Facebook: @johnnurmisenasaatio
Instagram: @johnnurmisenasaatio
Twitter: @jnurmisenasaatio
Youtube: John Nurmisen Säätiö

www.johnnurmisenasaatio.fi

ILKKA VUORINEN

Säätiön henkilökunta vuonna 2020.

Annamari Arrakoski-Engardt
Toimitusjohtaja
+358 (0)400 477 878

Minna Jämsén
Toimitusjohtajan ja hallinnon
assistentti
+358 (0)40 552 3087

Anni Kujala
Koordinaattori, hallinto ja
palvelukehitys
+358 (0)50 467 6740

Kirsi Kurki-Miettinen
Viestinnän asiantuntija
+358 (0)50 463 9305

Oona Piironen
Viestinnän asiantuntija
+358 (0)50 434 4879

Erkki Salo
Varainhankintajohtaja
+358 (0)40 728 1859

Ari Rytönen
Yritysvarainhankkija
+358 (0)50 476 8321

Mert Sola
Varainhankintakoordinaattori,
lahjoitukset
+358 (0)50 471 1078

MERIKULTTUURI

Maria Erkheikki
(vanhempainvapaalla)
Julkaisu- ja kokoelmavastaava

Anne Mäkijärvi
Myynti- ja markkinointipäällikkö,
Digimuseo
+358 (0)40 553 5835

Elina Tuomarila
Kulttuurituottaja
+358 (0)50 543 0951

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Marjukka Porvari
Johtaja,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)41 549 1535

Elena Kaskelainen
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)40 801 7057

Miina Mäki
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)50 576 3298

Henri Nikkonen
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)50 553 3953

Anna Saarentaus
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)40 719 0208

Maija Salmiovirta
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)44 203 2213

Eeva Tähtikarhu
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)50 314 2102

”

”Itämeri on toiminut meikäläisen leikkikenttänä jo 35 vuoden ajan. Kylmät talvet on mahdollistaneet mulle jopa Itämerellä lumilautailun ja lämpimät kesät taas kallioilta hyppimisen mereen. Muistelen tietysti myös lämmöllä lapsuuden venereissuja perheen kanssa lähisaaristoon. Toivon, että myös mun oma jälkikasvuni pääsisi nauttimaan puhtaasta Itämerestä ja sen tuomista mahdollisuuksista ja kokemuksista.

Tänä päivänä Itämeri on yksi maailman saastuneimmista meristä, mutta peli ei ole vielä menetetty! John Nurmisen Säätiö tekee kaikkensa pelastaakseen Itämeren ja meillä jokaisella on mahdollisuus tukea heidän toimintaansa liittymällä kuukausilahjoittajaksi.”

– **Eero Ettala**, lumilautailija ja juontaja

**PELASTA
ITÄMERI JA SEN PERINTÖ
KUUKAUSILAHJOITAJANA:
JOHNNURMISENSAATIO.FI/
LAHJOITA**

Keräyslupa: Poliisihallitus RA/2016/682, myönnetty 31.10.2016.
Voimassa 1.1.2017-31.12.2021, koko Suomen alueella Ahvenanmaata
lukuun ottamatta. ALR 2021/2572/ 1.5.2021-31.12.2021, Ahvenanmaa.
Varojen käyttötarkoitus: Itämeren ja sen perinnön suojeleminen.

PASI SALMINEN

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Pelastamme Itämeren ja sen perinnön tuleville sukupolville.

www.johnnurmisenlaatio.fi